

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 19. 12. 2019

Število objav: 22

Internet: 17

Tisk: 5

Spremljane teme:

Inženirska ...: 0

Inženirska ...: 0

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 0

Zakon ... načrtovanju: 0

Zakon ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 0

Evidenca stavbnih ...: 0

Svetovni ... 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 22

Internet	Naslov	Razpoloženje v nemškem gospodarstvu pred božičem občutno boljše		
Zaporedna št. 1	Medij	Sta.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Gospodarstvo v svetu; 18. 12. 2019		
Stran v zbirki: 7	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...raziskave Ifo iz Münchna. Kazalnik, ki ga izračunavajo na podlagi anket med približno 9000 podjetji iz industrije, storitvene dejavnosti, trgovine in gradbeništva , je tako decembra porasel najbolj po juniju, rast pa presega napovedi analitikov. Podjetja so bolj zadovoljna tudi s trenutnim položajem, ob pogledu v...			

Internet	Naslov	Napoved - Slovenija, 19. 12. (četrtek)		
Zaporedna št. 2	Medij	Sta.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Napoved dogodkov; 18. 12. 2019		
Stran v zbirki: 10	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...kolektivni pogodbi gradbenih dejavnosti ter novinarska konferenca socialnih partnerjev v gradbeništvu , na kateri bodo med drugim sodelovali predsednica Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Lidija Jerkič, direktor Zbornice gradbeništva in IGM pri GZS Jože Renar, predsednik Sekcije gradbenih dejavnosti pri ZDS Lovro Krapež, sekretar...			

Internet	Naslov	Napoved - Slovenija, 19. 12. (četrtek)		
Zaporedna št. 3	Medij	Sta.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Napoved dogodkov; 19. 12. 2019		
Stran v zbirki: 13	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...kolektivni pogodbi gradbenih dejavnosti ter novinarska konferenca socialnih partnerjev v gradbeništvu , na kateri bodo med drugim sodelovali predsednica Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Lidija Jerkič, direktor Zbornice gradbeništva in IGM pri GZS Jože Renar, predsednik Sekcije gradbenih dejavnosti pri ZDS Lovro Krapež, sekretar...			

Internet	Naslov	Banka Slovenije zaznala povečanje ključnih sistemskih tveganj za finančno stabilnost		
Zaporedna št. 4	Medij	Sta.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Slovensko gospodarstvo; 18. 12. 2019		
Stran v zbirki: 14	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...izhaja iz trga nepremičnin, ostaja ocenjeno kot povečano, vendar je rast stanovanjskih posojil zmerna in stabilna, izpostavljenost bančnega sektorja do gradbeništva pa nizka. Negotovosti v mednarodnem okolju se še naprej povečujejo, kar se kaže v šibkejši rasti slovenskega gospodarstva. V Sloveniji so bile gospodarske...			

Internet	Naslov	Banka Slovenije opozarja na povečanje tveganj za finančno stabilnost		
Zaporedna št. 5	Medij	Rtvslo.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 18. 12. 2019		
Stran v zbirki: 16	Avtor	G. C.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...izhaja iz trga nepremičnin, ostaja ocenjeno kot povečano, vendar je rast stanovanjskih posojil zmerna in stabilna, izpostavljenost bančnega sektorja do gradbeništva pa nizka. Negotovo mednarodno okolje Negotovosti v mednarodnem okolju se še naprej povečujejo, kar se kaže v šibkejši rasti slovenskega gospodarstva....			

Internet	Naslov	Ta pestrih 10 – Deloglasnikov izbor najaktualnejših kariernih priložnosti		
Zaporedna št. 6	Medij	Hudo.com, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 18. 12. 2019		
Stran v zbirki: 19	Avtor	STA , A. P.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Gradbeni delavec (m/ž) – delodajalec: VOVK PRO d.o.o. Iščemo 2-3 kandidate/ke za samostojno delo in delo v timu na področju gradbeništva . Iščejo se kandidati z izkušnjami s katerega koli področja gradbeništva - Pogoj je volja za pridobivanje novih znanj. Delo za nedoločen čas v gorenjski regiji z mesečno plačo od 950 EUR do 1.200...			

Internet	Naslov	Banka Slovenije: Nepremičnine niso precenjene, cene bodo verjetno še rasle, a počasneje		
Zaporedna št. 7	Medij	Finance.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 18. 12. 2019		
Stran v zbirki: 24	Avtor	Jurij Šimac		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...izhaja iz trga nepremičnin ostaja ocenjeno kot povečano, vendar je rast stanovanjskih posojil zmerna in stabilna, izpostavljenost bančnega sektorja do gradbeništva pa nizka. Rast cen stanovanjskih nepremičnin v Sloveniji se vse bolj približuje povprečju evroobmočja. Z izjemo Italije je bila rast cen nepremičnin tudi...			

Internet	Naslov	Kazalnik nemške gospodarske klime Ifo: Predbožično izboljšanje razpoloženja nemških direktorjev		
Zaporedna št. 8	Medij	Finance.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 18. 12. 2019		
Stran v zbirki: 25	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...objavili prejšnji teden, ocenili, da se razmere v nemškem gospodarstvu v tretjem četrtletju stabilizirale, na račun močne domače porabe in aktivnosti v gradbeništvu . . Ob tem so sicer v tedanji objavi napovedali, da bo nemški BDP letos prihodnje leto pa za 1,1 odstotka (sprva so sicer ocenili, da bo rast 1,7-odstotna,...			

Internet	Naslov	V kakšni kondiciji Slovenija in Slovenci vstopamo v leto 2020		
Zaporedna št. 9	Medij	Finance.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 18. 12. 2019		
Stran v zbirki: 36	Avtor	Andreja Rednak, Jure Ugovšek, Lana Dakić		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...zaposlenih pri fizičnih osebah, in sicer za 3,1 odstotka, na okoli 53.700 oseb. Po dejavnostih se je najbolj povečalo število delovno aktivnih oseb v gradbeništvu , in sicer medletno za 7,8 odstotka ali za približno 4.800 oseb. Zaposlenih v javnem sektorju 15 tisoč več, masa plač večja za petino V zadnjem desetletju...			

Tisk	Naslov	Slovenija oktobra z najvišjo rastjo v EU		
Zaporedna št. 10	Medij	Delo, Slovenija	Stran: 3	Površina: 46 cm ²
	Rubrika, Datum	Aktualno; 19. 12. 2019		
Stran v zbirki: 37	Avtor	P. Z.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	Gradbena dela Slovenija oktobra z najvišjo rastjo v EU LUXEMBOURG - Obseg gradbenih del v območju evra je bil oktobra odstotek manjši kot septembra, medtem ko se je v celotni EU zmanjšal za 1,2 odstotka. V Sloveniji je bil položaj precej bolj ugoden, saj se je obseg gradbenih del povečal za 5,1			

Tisk	Naslov	Nepremičnine niso precenjene, cene bodo verjetno še rasle, a počasneje		
Zaporedna št. 11	Medij	Finance, Slovenija	Stran: 6	Površina: 870 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 19. 12. 2019		
Stran v zbirki: 40	Avtor	Jurij Šimac		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...izhaja s trga nepremičnin, ostaja ocenjeno kot povečano, vendar je rast stanovanjskih posojil zmerna in stabilna, izpostavljenost bančnega sektorja do gradbeništva pa nizka. Rast cen stanovanjskih nepremičnin v Sloveniji se vse bolj približuje povprečju evroobmočja. Z izjemo Italije so se nepremičnine dražile tudi...			

Internet	Naslov	Banka Slovenije opozarja na povečanje tveganj za finančno stabilnost		
Zaporedna št. 12	Medij	Times.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 18. 12. 2019		
Stran v zbirki: 42	Avtor	G. C.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...izhaja iz trga nepremičnin, ostaja ocenjeno kot povečano, vendar je rast stanovanjskih posojil zmerna in stabilna, izpostavljenost bančnega sektorja do gradbeništva pa nizka. Negotovo mednarodno okoljeNegotovosti v mednarodnem okolju se še naprej povečujejo, kar se kaže v šibkejši rasti slovenskega gospodarstva. V...			

Tisk	Naslov	USTANOVLJEN STRATEŠKI SVET ZA ENERGETSKI PREHOD		
Zaporedna št. 13	Medij	Naš STIK, Slovenija	Stran: 30	Površina: 129 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 18. 12. 2019		
Stran v zbirki: 43	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...predstavniki proizvajalcev in distributerjev energije, predstavniki porabnikov energije, gospodarskih družb s področja energetske intenzivne industrije, prometa, gradbeništva , lesne industrije, inženiring podjetij ter znanstvenih inštitutov, ki bodo oblikovali mnenja ter jih posredovali odločevalcem. Člani sveta so ob ustanovitvi...			

Internet	Naslov	Banka Slovenije zaznala povečanje ključnih sistemskih tveganj za finančno stabilnost		
Zaporedna št. 14	Medij	Politikis.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 18. 12. 2019		
Stran v zbirki: 45	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...izhaja iz trga nepremičnin, ostaja ocenjeno kot povečano, vendar je rast stanovanjskih posojil zmerna in stabilna, izpostavljenost bančnega sektorja do gradbeništva pa nizka. Negotovosti v mednarodnem okolju se še naprej povečujejo, kar se kaže v šibkejši rasti slovenskega gospodarstva. V Sloveniji so bile gospodarske...			

Tisk	Naslov	Pri izvajanju investicij sledimo načelu večnamenskosti		
Zaporedna št. 15	Medij	Naš STIK, Slovenija	Stran: 50	Površina: 1.711 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 18. 12. 2019		
Stran v zbirki: 49	Avtor	Martina Pavlin		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Mag. Alida Rejec je direktorica sektorja za razvoj v podjetju Soške elektrarne Nova Gorica, kjer je tudi začela svojo poklicno pot. Diplomirana inženirka gradbeništva je v letu 2003 magistrirala s področja varstva voda in ima bogate izkušnje pri vodenju investicij v hidroenergetske objekte na porečju Soče. V svoji bogati...			

Tisk	Naslov	Varstvo okolja je odgovornost celotne družbe, ne določenih posameznikov		
Zaporedna št. 16	Medij	Naš STIK, Slovenija	Stran: 18	Površina: 1.700 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 18. 12. 2019		
Stran v zbirki: 53	Avtor	Miro Jakomin		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...EU, upravičeni. Prav tako pa tudi s problemom, da pepela, kije v najboljših razpoložljivih tehnikah opredeljen kot material, ki naj bi se uporabljal v gradbeništvu , zaradi napačnih interpretacij pa ga nihče ne želi na svoji lokaciji, to je t. i. učinek NIMBY. Največjo pozornost pri delu zahtevajo roki, kijih določajo...			

Internet	Naslov	Banka Slovenije zaznala povečanje ključnih sistemskih tveganj za finančno stabilnost		
Zaporedna št. 17	Medij	Findinfo.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 18. 12. 2019		
Stran v zbirki: 55	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...izhaja iz trga nepremičnin, ostaja ocenjeno kot povečano, vendar je rast stanovanjskih posojil zmerna in stabilna, izpostavljenost bančnega sektorja do gradbeništva pa nizka. Negotovosti v mednarodnem okolju se še naprej povečujejo, kar se kaže v šibkejši rasti slovenskega gospodarstva. V Sloveniji so bile gospodarske...			

Internet	Naslov	Razpoloženje v nemškem gospodarstvu pred božičem občutno boljše		
Zaporedna št. 18	Medij	Findinfo.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 18. 12. 2019		
Stran v zbirki: 56	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...raziskave Ifo iz Münchna. Kazalnik, ki ga izračunavajo na podlagi anket med približno 9000 podjetji iz industrije, storitvene dejavnosti, trgovine in gradbeništvu , je tako decembra porasel najbolj po juniju, rast pa presega napovedi analitikov. Podjetja so bolj zadovoljna tudi s trenutnim položajem, ob pogledu v...			

Internet	Naslov	Globex s.r.l. novi zastopnik za stroje EvoQuip		
Zaporedna št. 19	Medij	Mineral-revija.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 18. 12. 2019		
Stran v zbirki: 63	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...lansiral novo blagovno znamko Evoquip, ki ponuja obsežen portfelj izjemno kompaktnih strojev za drobljenje in sejanje za rabo v različnih aplikacijah v gradbeništvu , cesto gradnji, kamnolomih, kmetijstvu, urejanju krajine, ipd. Z mesecem novembrom so stroji na voljo tudi slovenskim kupcem pri podjetju Globex s.r.l.,...			

Internet	Naslov	Uspešen zaključek mednarodnega projekta SKILLCO s področja gradbeništva		
Zaporedna št. 20	Medij	Si24.news, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 18. 12. 2019		
Stran v zbirki: 67	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...razvita nova mobilna aplikacija SKILLgApp z novimi učnimi gradivi Skillco, ki nudi podporo pri učenju in poučevanju! Mednarodni projekt SKILLCO s področja gradbeništva se po dobrih treh letih intenzivnega dela uspešno zaključuje. Na zaključni konferenci v Ljubljani smo predstavili naše triletno delo, rezultate, načrte...			

Internet	Naslov	Banka Slovenije opozarja na povečanje tveganj za finančno stabilnost		
Zaporedna št. 21	Medij	Aktualno24.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 18. 12. 2019		
Stran v zbirki: 69	Avtor	G. C.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...izhaja iz trga nepremičnin, ostaja ocenjeno kot povečano, vendar je rast stanovanjskih posojil zmerna in stabilna, izpostavljenost bančnega sektorja do gradbeništva pa nizka. Negotovo mednarodno okolje Negotovosti v mednarodnem okolju se še naprej povečujejo, kar se kaže v šibkejši rasti slovenskega gospodarstva....			

Internet	Naslov	Cat sistemi za shranjevanje energije		
Zaporedna št. 22	Medij	Mineral-revija.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 18. 12. 2019		
Stran v zbirki: 75	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...razmerami in ustreza strogim energetskim standardom. Caterpillar poganja industrijo, ki je gonilna sila ekonomije (kmetijstvo, gozdarstvo, rudarstvo, gradbeništvo , proizvodnjo, servisiranje, črpanje plina in proizvodnjo električne energije), ladje, jahte, raziskovalne ladje, ki potujejo v oddaljene kraje, podatkovne...			

Razpoloženje v nemškem gospodarstvu pred božičem občutno boljše

Razpoloženje v nemškem gospodarstvu se je decembra občutno izboljšalo, tako da v novo leto vstopa razmeroma optimistično. Kazalnik, ki ga meri, je glede na november porasel za 1,2 točke na 96,3 točke, je danes objavil inštitut za ekonomske raziskave Ifo iz Münchna.

Kazalnik, ki ga izračunavajo na podlagi anket med približno 9000 podjetji iz industrije, storitvene dejavnosti, trgovine in **gradbeništva**, je tako decembra porasel najbolj po juniju, rast pa presega napovedi analitikov.

Podjetja so bolj zadovoljna tudi s trenutnim položajem, ob pogledu v prihodnost pa so bolj samozavestna, je objavo raziskave pospremil predsednik Ifo Clemens Fuest.

Podjetniška ocena trenutnih razmer je v največjem gospodarstvu območja evra decembra napredovala za 0,8 točke na 98,8 točke, ocena pričakovanj za prihodnje šestmesečje pa za 1,5 točke na 93,8 točke.

Razpoloženje v predelovalni industriji je po Fuestovih besedah manj pesimistično, a so načrti za naprej kljub temu previdni, tako da podjetja napovedujejo zmanjševanje proizvodnje, dodatno težavo pa predstavlja težji dostop do posojil. V tem sektorju se je sicer kazalnik razpoloženja izboljšal za 0,8 točke na minus pet točk.

V storitvenem sektorju se je kazalnik zvišal s 17,4 na 21,3 točke, v trgovini pa znižal z 0,9 točke na nič točk. V **gradbeništvu** je medtem kazalnik dodatno nazadoval, tokrat z 20,3 točke na 17,9 točke.

Napoved - Slovenija, 19. 12. (četrtek)

Napoved dogodkov v Sloveniji in mednarodne dejavnosti Slovenije v četrtek, 19. decembra.

POLITIKA

RIM - Vrh predsednikov vlad držav članic Srednjeevropske pobude (**SEP**), ki se ga bo iz Slovenije udeležil zunanji minister Miro Cerar. Med temami zasedanja bodo poveztljivost različnih integracijskih procesov v jugovzhodni Evropi ter odzivi na vpliv migracij, problematiko zaposlovanja in izseljevanja mladih ter kulturno in znanstveno sodelovanje.

8.30 nadaljevanje skupne seje odbora **DZ** za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo ter odbora **DZ** za obrambo, na kateri bodo na zahtevo poslanske skupine **SDS** obravnavali predlog za izvajanje izjemnih pooblastil Slovenske vojske pri širšem varovanju državne meje; **DZ**, veliki salon, Šubičeva 4, **LJUBLJANA (STA)**

9.00 nadaljevanje seje **DZ**, na kateri bodo med drugim odločali o kandidaturi Angelike Mlinar za kohezijsko ministrico, obravnavali pa bodo tudi predlog novele zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju; **DZ**, velika dvorana, Šubičeva 4, **LJUBLJANA (STA/FOTO/AVDIO)**

10.00 predsednik republike Borut Pahor bo sprejel predsednico Ustavnega sodišča Latvije Ineta Ziemele (fototermin na začetku); predsedniška palača, dvorana Jože Pučnik, Erjavčeva 17, **LJUBLJANA (FOTO)**

10.00 redna tedenska seja vlade; vlada, Gregorčičeva 25, **LJUBLJANA**

14.00 slavnostna seja ustavnega sodišča ob dnevu ustavnosti, na kateri bo govornica predsednica Ustavnega sodišča Latvije Ineta Ziemele, udeležila pa se je bosta tudi predsednik republike Borut Pahor in predsednik **DZ** Dejan Židan; ustavno sodišče, Beethovnova ulica 10, **LJUBLJANA (STA/FOTO)**

GOSPODARSTVO

BRUSELJ - Zasedanje Sveta **EU** za okolje, ki se ga bo udeležil minister za okolje in prostor Simon Zajc; tema bo okoljska in podnebna politika **EU** v povezavi z zelenim dogovorom, ki ga je minuli teden predstavila Evropska komisija.

9.30 tehnični brifing preko videokonference, na katerem bo Olivier Smith iz kabineta predsednice Evropske komisije Ursule von der Leyen odgovarjal na vprašanja o evropskem zelenem dogovoru; Predstavništvo Evropske komisije, Dunajska 20, **LJUBLJANA**

10.00 podpis aneksa h kolektivni pogodbi gradbenih dejavnosti ter novinarska konferenca socialnih partnerjev v **gradbeništvu**, na kateri bodo med drugim sodelovali predsednica Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Lidija Jerkič, direktor Zbornice **gradbeništvu** in **IGM** pri **GZS** Jože Renar, predsednik Sekcije gradbenih dejavnosti pri **ZDS** Lovro Krapež, sekretar Sindikata delavcev gradbenih dejavnosti Oskar Komac in predsednik Sindikata cestnega gospodarstva Slovenije Anton Turk; Dom sindikatov, sejna dvorana, Dalmatinova 4/VI, **LJUBLJANA (STA/AVDIO)**

15.00 seja skupščine **GZS**, na kateri bodo med drugim obravnavali plan dela in finančni načrt za leto 2020, generalni direktor Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije Marjan Sušelj pa bo predstavil tekoče in načrtovane aktivnosti zavoda; **GZS**, dvorana A, Dimičeva 13, **LJUBLJANA**

18.00 slovesnost ob 30-letnici družbe **TPV**, udeležila se je bosta tudi minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek in novomeški župan Gregor Macedoni; **TPV** Group, Kandijška cesta 54, **NOVO MESTO**

LJUBLJANA - Na okrožnem sodišču nadaljevanje sojenja nekdanjemu stečajnemu upravitelju Tomažu Kosu in soobtoženim v zadevi **MKT** Print (ob 8.30).

DRUŽBA

LJUBLJANA - Dan odvetniške pravne pomoči pro bono.

9.00 dogodek Raziskovalnega središča za Vzhodno Azijo (**EARL**) ob stoletnici Univerze v Ljubljani, na katerem bodo zbrane nagovorili minister za izobraževanje, znanost in šport Jernej Pikalo, rektor ljubljanske univerze Igor Papič, dekanja fakultete za družbene vede Monika Kalin Golob in dekan filozofske fakultete Roman Kuhar; **SAZU**, Prešernova dvorana, Novi trg 3, **LJUBLJANA**

9.00 novinarska konferenca o nevarnostih uporabe pirotehničnih izdelkov ter preventivnih nasvetih, na kateri bodo sodelovali specialist kirurg iz Splošne bolnišnice Murska Sobota Milan Nemeš, predstavnica Društva za zaščito živali Pomurja Ana Marija Žnidarič ter samostojni policijski inšpektor Sektorja uniformirane policije Policijske uprave Murska Sobota Boris Rakuša; Policijska uprava Murska Sobota, Ulica arhitekta Novaka 5, **MURSKA SOBOTA**

10.00 novinarski zajtrk o izboljšavah izvajanja zakona o osebni asistenci, ki ga pripravljajo Zveza paraplegikov Slovenije, Zveza društev za cerebralno paralizo Slovenije Sonček, Društvo distrofikov Slovenije, Društvo študentov invalidov Slovenije in **YHD** Društvo za teorijo in kulturo hendikepa; **YHD** Društvo za teorijo in kulturo hendikepa, Železna cesta 14/V, **LJUBLJANA**

10.00 seja sveta Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, na kateri bodo med drugim obravnavali finančni načrt zavoda za leto 2020 ter izplačila pokojnin in drugih denarnih prejemkov v letu 2020; Zpiz, velika sejna dvorana v 8. nadstropju, Kolodvorska 15, **LJUBLJANA (STA)**

10.30 novinarska konferenca Statističnega urada **RS**, na kateri bodo predstavili glavne statistične podatke o stanju v državi v letu 2019 ter najnovejše podatke o migracijah in migrantih; Statistični urad **RS**, Litostrojska 54, **LJUBLJANA (STA/AVDIO)**

11.00 slovesnost ob drugi obletnici razglasitve svetovnega dneva čebel, ki jo organizirata predsednik **DZ** Dejan Židan ter predsednik Čebelarke zveze Slovenije Boštjan Noč, udeležil se je bo tudi državni sekretar na kmetijskem ministrstvu Jože Podgoršek (fototermin in izjava za medije); **DZ**, predverje balkona velike dvorane, Šubičeva 4, **LJUBLJANA**

11.00 slovesnost ob 25. obletnici ustanovitve in delovanja Zveze društev vojnih invalidov Slovenije, na kateri bo govornik predsednik odbora **DZ** za delo, družino, socialne zadeve in invalide Vojko Starović; Festivalna dvorana, Vilharjeva cesta 11, **LJUBLJANA**

11.00 novinarska konferenca Mestne občine Kranj, na kateri bodo predstavili obsežnost delovanja Civilne zaščite **MO** Kranj ter interventne ukrepe zaradi nesreč, župan Matjaž Rakovec pa bo predstavil vsebino decembrske seje mestnega sveta; **MO** Kranj, komunikacijsko središče, Slovenski trg 1, **KRANJ**

13.00 raziskovalni dan Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, na katerem bodo podelili raziskovalne nagrade fakultete za leto 2018, uvodna nagovora bosta imela dekanja fakultete Metka Tekavčič in prorektor ljubljanske univerze Matjaž Krajnc, dogodka se bo udeležil tudi vodja **PEK** Zoran Stančič; fakulteta, plava dvorana, Kardeljeva ploščad 17, **LJUBLJANA (STA/FOTO)**

14.30 novinarska konferenca družbe Postojnska jama, na kateri bo predsednik upravnega odbora Postojnske jame Marjan Batagelj predstavil poslovanje družbe, podoba sob drugega dela Hotela Jama ter projekt Promenade slavnih; sledi odhod novinarjev z novimi vlakci skozi Božično pravljico v Postojnsko jamo, kjer si bodo ogledali tradicionalne Žive jaslice (foto in video termin); Jamski dvorec, Venecijanka, **POSTOJNA**

15.00 seja mestnega sveta Mestne občine Nova Gorica, na kateri bodo med drugim obravnavali predlog odloka o občinskih denarnih, socialnih in drugih pomočeh ter predlog odloka o občinskih proračunih za leti 2020 in 2021; Mestna občina Nova Gorica, velika dvorana, Trg Edvarda Kardelja 1, **NOVA GORICA**

16.00 seja občinskega sveta Mestne občine Koper, na kateri bodo med drugim obravnavali predlog odloka o občinskem proračunu za leto 2020 in predlog nadzornega sveta koprškega stanovanjskega sklada o razrešitvi direktorja Gorana Maleniča; Pretorska palača, sejna dvorana, Titov trg 3, **KOPER**

16.30 predsednik republike Borut Pahor bo priredil sprejem ob zaključku obeleževanja 70. obletnice delovanja Policijskega orkestra; zbor za predstavnike medijev ob 16.15 pri vhodu garaže na Gregorčičevi 20; predsedniška palača, velika dvorana, Erjavčeva 17, **LJUBLJANA**

17.00 pogovor na temo Sto let od koroškega plebiscita, ki ga pripravlja Forum 21, na njem pa bodo sodelovali zgodovinarja Andrej Rahten in Danijel Grafenauer ter koroški Slovenec, odvetnik Rudi Vouk; Mestni muzej Ljubljana, Gosposka 15, **LJUBLJANA**

17.30 predsednik republike Borut Pahor si bo ogledal predstavo Božična zgodba, ki jo pripravljajo otroci in vzgojitelji iz vrtca Jurček iz Grosuplje, zbrane pa bo tudi nagovoril; Kulturni dom Grosuplje, Adamičeva cesta 16, **GROSUPLJE**

18.00 sklepna prireditve akcije Vala 202 Ime leta 2019; Kino Šiška, Trg prekomorskih brigad 3, **LJUBLJANA**

18.00 slavnostna akademija ob 25-letnici upravne enote Slovenj Gradec, na kateri bo zbrane nagovoril minister za javno upravo Rudi Medved; Kulturni dom Slovenj Gradec, Francetova cesta 5, **SLOVENJ GRADEC**

19.00 božično-novoletni koncert Policijskega orkestra, udeležil se ga bo tudi predsednik vlade Marjan Šarec; Cankarjev dom, Gallusova dvorana, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

19.00 dobrodelni koncert Znan obraz ima svoj glas v okviru 28-urne dobrodelne radijske oddaje Denis Avdič Show; Kongresni trg, **LJUBLJANA**

KOPER - Na okrožnem sodišču predobravnavni narok zaradi zlorabe prostitucije v zadevi Marina (ob 9. uri).

KULTURA

11.00 novinarska konferenca Slovenske matice, na kateri bodo predstavili likovno monografijo akademika Andreja Jemca z naslovom Vse, kar je, prevod Antigone francoskega dramatika Jeana Anouilha ter literarnozgodovinsko študijo Matevža Kosa Leta nevarnega življenja; Dvorana Slovenske matice, Kongresni trg 8/I, **LJUBLJANA**

18.00 odprtje striparne, odprtega ateljeja in prireditvenega prostora Stripolis; Poljanska cesta 11, **LJUBLJANA**

18.00 božični koncert Slovenske filharmonije, nastopila bosta Zbor in orkester Slovenske filharmonije pod dirigentskim vodstvom Philippa von Steinaeckerja; Slovenska filharmonija, dvorana Marjana Kozine, Kongresni trg 10, **LJUBLJANA**

19.00 odprtje razstave Dvojni zid tišine (do 16. 1. 2020); Galerija Škuc, Stari trg 21, **LJUBLJANA**

19.00 ob stoletnici Univerze v Ljubljani odprtje razstave z naslovom Garnir2: Vzponi in padci božanske grofice; Mala galerija Banke Slovenije, Slovenska 35, **LJUBLJANA**

19.00 odprtje razstave iz Likovne zbirke Riko z naslovom Zamolčane prisotnosti; Galerija Miklova hiša, **RIBNICA**

20.00 premiera glasbeno performativnega dogodka kolektiv Beton Ltd. z naslovom Mahlzeit; Stara mestna elektrarna - Elektro Ljubljana, Slomškova ulica 18, **LJUBLJANA**

21.00 koncert Bajage in skupine Instruktori; Gospodarsko razstavišče, Kurzschluss, Dunajska cesta 18, **LJUBLJANA**
telefon (sprejemanje servisa): 01/ 24 10 152

telefaks: 01/ 43 42 970

e-mail: desk@sta.si

mnenje/pripombe o servisu **STA**: e-mail: pripomba@sta.si

DEŽURNI:

notranjepolitično uredništvo:

dopoldne Maja Oprešnik, popoldne Alenka Potočnik

tel. št.: 01/ 24 10 130, e-mail: notranja@sta.si

gospodarsko uredništvo:

dopoldne Marjetka Nared, popoldne Janja Zalar

tel. št.: 01/ 24 10 140, e-mail: gospodarstvo@sta.si

zunanjepolitično uredništvo:

dopoldne Sara Kovač, popoldne Mihael Šuštaršič

tel. št.: 01/ 24 10 110, e-mail: zunanja@sta.si

kulturno uredništvo: Alenka Vesenjaj

tel. št.: 01/ 24 10 148, e-mail: kultura@sta.si

večerni dežurni urednik (od 17. do 23. ure): Jernej Šmajdek

spremljate nas lahko tudi na:

Facebook: <https://www.facebook.com/STA.Novice>

Twitter: https://twitter.com/STA_novice

Napoved - Slovenija, 19. 12. (četrtek)

Napoved dogodkov v Sloveniji in mednarodne dejavnosti Slovenije v četrtek, 19. decembra.

POLITIKA

RIM - Vrh predsednikov vlad držav članic Srednjeevropske pobude (**SEP**), ki se ga bo iz Slovenije udeležil zunanji minister Miro Cerar. Med temami zasedanja bodo poveztljivost različnih integracijskih procesov v jugovzhodni Evropi ter odzivi na vpliv migracij, problematiko zaposlovanja in izseljevanja mladih ter kulturno in znanstveno sodelovanje.

8.30 nadaljevanje skupne seje odbora **DZ** za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo ter odbora **DZ** za obrambo, na kateri bodo na zahtevo poslanske skupine **SDS** obravnavali predlog za izvajanje izjemnih pooblastil Slovenske vojske pri širšem varovanju državne meje; **DZ**, veliki salon, Šubičeva 4, **LJUBLJANA (STA)**

9.00 nadaljevanje seje **DZ**, na kateri bodo med drugim odločali o kandidaturi Angelike Mlinar za kohezijsko ministrico, obravnavali pa bodo tudi predlog novele zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju; **DZ**, velika dvorana, Šubičeva 4, **LJUBLJANA (STA/FOTO/AVDIO)**

10.00 predsednik republike Borut Pahor bo sprejel predsednico Ustavnega sodišča Latvije Ineta Ziemele (fototermin na začetku); predsedniška palača, dvorana Jože Pučnik, Erjavčeva 17, **LJUBLJANA (FOTO)**

10.00 redna tedenska seja vlade; vlada, Gregorčičeva 25, **LJUBLJANA**

14.00 slavnostna seja ustavnega sodišča ob dnevu ustavnosti, na kateri bo govornica predsednica Ustavnega sodišča Latvije Ineta Ziemele, udeležila pa se je bosta tudi predsednik republike Borut Pahor in predsednik **DZ** Dejan Židan; ustavno sodišče, Beethovnova ulica 10, **LJUBLJANA (STA/FOTO)**

GOSPODARSTVO

BRUSELJ - Zasedanje Sveta **EU** za okolje, ki se ga bo udeležil minister za okolje in prostor Simon Zajc; tema bo okoljska in podnebna politika **EU** v povezavi z zelenim dogovorom, ki ga je minuli teden predstavila Evropska komisija. Minister bo izpostavil tudi problematiko upravljanja velikih zveri.

9.30 tehnični brifing preko videokonference, na katerem bo Olivier Smith iz kabineta predsednice Evropske komisije Ursule von der Leyen odgovarjal na vprašanja o evropskem zelenem dogovoru; Predstavništvo Evropske komisije, Dunajska 20, **LJUBLJANA**

10.00 podpis aneksa h kolektivni pogodbi gradbenih dejavnosti ter novinarska konferenca socialnih partnerjev v **gradbeništvu**, na kateri bodo med drugim sodelovali predsednica Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Lidija Jerkič, direktor Zbornice **gradbeništvu** in **IGM** pri **GZS** Jože Renar, predsednik Sekcije gradbenih dejavnosti pri **ZDS** Lovro Krapež, sekretar Sindikata delavcev gradbenih dejavnosti Oskar Komac in predsednik Sindikata cestnega gospodarstva Slovenije Anton Turk; Dom sindikatov, sejna dvorana, Dalmatinova 4/VI, **LJUBLJANA (STA/AVDIO)**

15.00 seja skupščine **GZS**, na kateri bodo med drugim obravnavali plan dela in finančni načrt za leto 2020, generalni direktor Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije Marjan Sušelj pa bo predstavil tekoče in načrtovane aktivnosti zavoda; **GZS**, dvorana A, Dimičeva 13, **LJUBLJANA**

18.00 slovesnost ob 30-letnici družbe **TPV**, udeležila se je bosta tudi minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek in novomeški župan Gregor Macedoni; **TPV** Group, Kandijska cesta 54, **NOVO MESTO**

LJUBLJANA - Na okrožnem sodišču nadaljevanje sojenja nekdanjemu stečajnemu upravitelju Tomažu Kosu in soobtoženim v zadevi **MKT** Print (ob 8.30).

DRUŽBA

LJUBLJANA - Dan odvetniške pravne pomoči pro bono.

9.00 dogodek Raziskovalnega središča za Vzhodno Azijo (**EARL**) ob stoletnici Univerze v Ljubljani, na katerem bodo zbrane nagovorili minister za izobraževanje, znanost in šport Jernej Pikalo, rektor ljubljanske univerze Igor Papič, dekanja fakultete za družbene vede Monika Kalin Golob in dekan filozofske fakultete Roman Kuhar; **SAZU**, Prešernova dvorana, Novi trg 3, **LJUBLJANA**

9.00 novinarska konferenca o nevarnostih uporabe pirotehničnih izdelkov ter preventivnih nasvetih, na kateri bodo sodelovali specialist kirurg iz Splošne bolnišnice Murska Sobota Milan Nemeš, predstavnica Društva za zaščito živali Pomurja Ana Marija Žnidarič ter samostojni policijski inšpektor Sektorja uniformirane policije Policijske uprave Murska Sobota Boris Rakuša; Policijska uprava Murska Sobota, Ulica arhitekta Novaka 5, **MURSKA SOBOTA**

10.00 novinarski zajtrk o izboljšavah izvajanja zakona o osebni asistenci, ki ga pripravljajo Zveza paraplegikov Slovenije, Zveza društev za cerebralno paralizo Slovenije Sonček, Društvo distrofikov Slovenije, Društvo študentov invalidov Slovenije in **YHD** Društvo za teorijo in kulturo hendikepa; **YHD** Društvo za teorijo in kulturo hendikepa, Železna cesta 14/V, **LJUBLJANA**

10.00 seja sveta Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, na kateri bodo med drugim obravnavali finančni načrt zavoda za leto 2020 ter izplačila pokojnin in drugih denarnih prejemkov v letu 2020; Zpiz, velika sejna dvorana v 8. nadstropju, Kolodvorska 15, **LJUBLJANA (STA)**

10.30 novinarska konferenca Statističnega urada **RS**, na kateri bodo predstavili glavne statistične podatke o stanju v državi v letu 2019 ter najnovejše podatke o migracijah in migrantih; Statistični urad **RS**, Litostrojska 54, **LJUBLJANA (STA/AVDIO)**

11.00 slovesnost ob drugi obletnici razglasitve svetovnega dneva čebel, ki jo organizirata predsednik **DZ** Dejan Židan ter predsednik Čebelarke zveze Slovenije Boštjan Noč, udeležil se je bo tudi državni sekretar na kmetijskem ministrstvu Jože Podgoršek (fototermin in izjava za medije); **DZ**, preddverje balkona velike dvorane, Šubičeva 4, **LJUBLJANA**

11.00 slovesnost ob 25. obletnici ustanovitve in delovanja Zveze društev vojnih invalidov Slovenije, na kateri bo govornik predsednik odbora **DZ** za delo, družino, socialne zadeve in invalide Vojko Starović; Festivalna dvorana, Vilharjeva cesta 11, **LJUBLJANA**

11.00 novinarska konferenca Mestne občine Kranj, na kateri bodo predstavili obsežnost delovanja Civilne zaščite **MO** Kranj ter interventne ukrepe zaradi nesreč, župan Matjaž Rakovec pa bo predstavil vsebino decembrske seje mestnega sveta; **MO** Kranj, komunikacijsko središče, Slovenski trg 1, **KRANJ**

13.00 raziskovalni dan Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, na katerem bodo podelili raziskovalne nagrade fakultete za leto 2018, uvodna nagovora bosta imela dekanja fakultete Metka Tekavčič in prorektor ljubljanske univerze Matjaž Krajnc, dogodka se bo udeležil tudi vodja **PEK** Zoran Stančič; fakulteta, plava dvorana, Kardeljeva ploščad 17, **LJUBLJANA (STA/FOTO)**

14.30 novinarska konferenca družbe Postojnska jama, na kateri bo predsednik upravnega odbora Postojnske jame Marjan Batagelj predstavil poslovanje družbe, podobo sob drugega dela Hotela Jama ter projekt Promenade slavnih; sledi odhod novinarjev z novimi vlakci skozi Božično pravljico v Postojnsko jamo, kjer si bodo ogledali tradicionalne Žive jaslice (foto in video termin); Jamski dvorec, Venecijanka, **POSTOJNA**

15.00 seja mestnega sveta Mestne občine Nova Gorica, na kateri bodo med drugim obravnavali predlog odloka o občinskih denarnih, socialnih in drugih pomočeh ter predlog odloka o občinskih proračunih za leti 2020 in 2021; Mestna občina Nova Gorica, velika dvorana, Trg Edvarda Kardelja 1, **NOVA GORICA**

16.00 seja občinskega sveta Mestne občine Koper, na kateri bodo med drugim obravnavali predlog odloka o občinskem proračunu za leto 2020 in predlog nadzornega sveta koprškega stanovanjskega sklada o razrešitvi direktorja Gorana Maleniča; Pretorska palača, sejna dvorana, Titov trg 3, **KOPER**

16.30 predsednik republike Borut Pahor bo priredil sprejem ob zaključku obeleževanja 70. obletnice delovanja Policijskega orkestra; zbor za predstavnike medijev ob 16.15 pri vhodu garaže na Gregorčičevi 20; predsedniška palača, velika dvorana, Erjavčeva 17, **LJUBLJANA**

17.00 pogovor na temo Sto let od koroškega plebiscita, ki ga pripravlja Forum 21, na njem pa bodo sodelovali zgodovinarja Andrej Rahten in Danijel Grafenauer ter koroški Slovenec, odvetnik Rudi Vouk; Mestni muzej Ljubljana, Gosposka 15, **LJUBLJANA**

17.30 predsednik republike Borut Pahor si bo ogledal predstavo Božična zgodba, ki jo pripravljajo otroci in vzgojitelji iz vrtca Jurček iz Grosuplje, zbrane pa bo tudi nagovoril; Kulturni dom Grosuplje, Adamičeva cesta 16, **GROSUPLJE**

18.00 sklepna prireditve akcije Vala 202 Ime leta 2019; Kino Šiška, Trg prekomorskih brigad 3, **LJUBLJANA**

18.00 slavnostna akademija ob 25-letnici upravne enote Slovenj Gradec, na kateri bo zbrane nagovoril minister za javno upravo Rudi Medved; Kulturni dom Slovenj Gradec, Francetova cesta 5, **SLOVENJ GRADEC**

19.00 božično-novoletni koncert Policijskega orkestra, udeležil se ga bo tudi predsednik vlade Marjan Šarec; Cankarjev dom, Gallusova dvorana, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

19.00 dobrodelni koncert Znan obraz ima svoj glas v okviru 28-urne dobrodelne radijske oddaje Denis Avdič Show; Kongresni trg, **LJUBLJANA**

KOPER - Na okrožnem sodišču predobravnavni narok zaradi zlorabe prostitucije v zadevi Marina (ob 9. uri).

KULTURA

11.00 novinarska konferenca Slovenske matice, na kateri bodo predstavili likovno monografijo akademika Andreja Jemca z naslovom Vse, kar je, prevod Antigone francoskega dramatika Jeana Anouilha ter literarnozgodovinsko študijo Matevža Kosa Leta nevarnega življenja; Dvorana Slovenske matice, Kongresni trg 8/I, **LJUBLJANA**

18.00 odprtje striparne, odprtega ateljeja in prireditvenega prostora Stripolis; Poljanska cesta 11, **LJUBLJANA**

18.00 božični koncert Slovenske filharmonije, nastopila bosta Zbor in orkester Slovenske filharmonije pod dirigentskim vodstvom Philippa von Steinaeckerja; Slovenska filharmonija, dvorana Marjana Kozine, Kongresni trg 10, **LJUBLJANA**

19.00 odprtje razstave Dvojni zid tišine (do 16. 1. 2020); Galerija Škuc, Stari trg 21, **LJUBLJANA**

19.00 ob stoletnici Univerze v Ljubljani odprtje razstave z naslovom Garnir2: Vzponi in padci božanske grofice; Mala galerija Banke Slovenije, Slovenska 35, **LJUBLJANA**

19.00 odprtje razstave iz Likovne zbirke Riko z naslovom Zamolčane prisotnosti; Galerija Miklova hiša, **RIBNICA**

00:15

<https://www.sta.si/2709967/napoved-slovenija-19-12...>

3 / 3

20.00 premiera glasbeno performativnega dogodka kolektiv Beton Ltd. z naslovom Mahlzeit; Stara mestna elektrarna - Elektro Ljubljana, Slomškova ulica 18, **LJUBLJANA**

21.00 koncert Bajage in skupine Instruktori; Gospodarsko razstavišče, Kurzschluss, Dunajska cesta 18, **LJUBLJANA**
telefon (sprejemanje servisa): 01/ 24 10 152

telefaks: 01/ 43 42 970

e-mail: desk@sta.si

mnenje/pripombe o servisu **STA**: e-mail: pripomba@sta.si

DEŽURNI:

notranjepolitično uredništvo:

dopoldne Maja Oprešnik, popoldne Alenka Potočnik

tel. št.: 01/ 24 10 130, e-mail: notranja@sta.si

gospodarsko uredništvo:

dopoldne Marjetka Nared, popoldne Janja Zalar

tel. št.: 01/ 24 10 140, e-mail: gospodarstvo@sta.si

zunanjepolitično uredništvo:

dopoldne Sara Kovač, popoldne Mihael Šuštaršič

tel. št.: 01/ 24 10 110, e-mail: zunanja@sta.si

kulturno uredništvo: Alenka Vesenjaj

tel. št.: 01/ 24 10 148, e-mail: kultura@sta.si

večerni dežurni urednik (od 17. do 23. ure): Jernej Šmajdek

spremljate nas lahko tudi na:

Facebook: <https://www.facebook.com/STA.Novice>

Twitter: https://twitter.com/STA_novice

Banka Slovenije zaznala povečanje ključnih sistemskih tveganj za finančno stabilnost

Banka Slovenije je v drugem in tretjem četrtletju zaznala povečanje ključnih sistemskih tveganj za finančno stabilnost. Povečano je dohodkovno tveganje, predvsem zaradi povečane negotovosti glede ustvarjanja stabilnega prihodka kot enega izmed ključnih izzivov v bančnem sistemu. Povečano ostaja tudi tveganje, ki izhaja iz trga nepremičnin. Kot v poročilu o finančni stabilnosti izpostavlja Banka Slovenije, je tveganje na trgu nepremičnin prisotno predvsem zaradi visoke rasti cen stanovanjskih nepremičnin v zadnjih letih, vendar se tveganje zmanjšuje. Tveganja za finančno stabilnost izhajajo tudi iz makroekonomskega okolja, predvsem iz negotovosti v mednarodnem okolju in ohlajanja gospodarske aktivnosti tudi v Sloveniji.

Kreditno tveganje je ocenila kot nizko zaradi uspešnega znižanja nedonosnih izpostavljenosti v zadnjih letih. "Vendar ga izpostavljam zaradi rahljanja kreditnih standardov pri potrošniških posojilih, ki bi brez ukrepov Banke Slovenije na tem področju lahko prispevali k ponovnem poslabšanju kakovosti portfelja," so pojasnili na Banki Slovenije.

Banka Slovenije je dohodkovno tveganje ocenila kot povečano zaradi vztrajanja nizkih obrestnih mer in pričakovanja manj ugodnih razmer za ustvarjanje neto obrestnih prihodkov bank. Pogoji za doseganje in ohranjanje dobičkonosnosti se zaostrejejo, dobičkonosnost bančnega sistema pa je visoka predvsem zaradi visokih neobrestnih prihodkov ter neto sproščanja oslabitev in rezervacij pri bankah.

"V okolju nizkih obrestnih mer in ob ohlajanju gospodarske rasti bo dobičkonosnost bank tako odvisna od kreditne aktivnosti bank, ne le pri gospodinjstvih, temveč predvsem pri podjetjih. Pomemben dejavnik visoke dobičkonosnosti bank, neto sproščanje oslabitev in rezervacij, ob ohlajanju gospodarske rasti ni vzdržan," so navedli.

Z ohlajanjem gospodarstva in poslabšanjem razmer na trgu dela bi se lahko zmanjšala tudi sposobnost gospodinjstev za odplačevanje posojil. Potrošniška posojila sicer predstavljajo manjši delež kreditnega portfelja bank, vendar so zaradi visoke rasti v zadnjih letih hitro pridobila na pomenu. Povprečna višina potrošniškega posojila se je v zadnjih letih močno povečala, ročnosti, ki so bile v primerjavi z drugimi državami **EU** med najdaljšimi, pa so se še podaljševale.

Finančni položaj gospodinjstev, h katerim se banke v zadnjih letih vse bolj usmerjajo, je bil doslej dober, vendar bi se ta značilnost s hitrim naraščanjem potrošniških posojil lahko začela spreminjati. Medtem pa bi lahko podjetja zaradi nizke zadolženosti, visokih dobičkov in visoke likvidnosti sama uspešno absorbirala morebitne šoke iz zunanjega okolja, kar bi omejilo njihov prenos v bančni sektor.

Banka Slovenije je analizirala tudi rast cen nepremičnin, ki je bila v zadnjih letih visoka, letos pa se je z ohlajanjem gospodarske rasti pričela umirjati. "Ocenjujemo, da so cene nepremičnin blizu ravnovesne ravni in niso precenjene, rast cen pa se bo v prihodnje ob nižjih stopnjah verjetno nadaljevala," so zapisali.

Opažajo pa, da je še vedno prisotno neravnovesje med ponudbo in povpraševanjem na trgu. Tveganje za bančni sistem, ki izhaja iz trga nepremičnin, ostaja ocenjeno kot povečano, vendar je rast stanovanjskih posojil zmerna in stabilna, izpostavljenost bančnega sektorja do **gradbeništva** pa nizka.

Negotovosti v mednarodnem okolju se še naprej povečujejo, kar se kaže v šibkejši rasti slovenskega gospodarstva. V Sloveniji so bile gospodarske razmere v tekočem letu dobre; gibanja na trgu dela so ob rasti plač in zasebne potrošnje ostala ugodna, dolg države se je znižal, inflacija krepila. Z nadaljnjim ohlajanjem gospodarstva se lahko gospodarske razmere poslabšajo in tveganja za bančni sistem povečajo.

Kapitalska ustreznost bančnega sistema je relativno dobra, kar krepi sposobnost za pokrivanje izgub ob morebitnih stresnih situacijah, vendar so razlike med bankami precejšnje. Odpornost bančnega sistema na tveganje, ki izhaja iz ročnostne neusklajenosti naložb in obveznosti, je zaradi visoke likvidnosti dobra. Odpornost nebančnega finančnega sistema, ki predstavlja četrtino slovenskega finančnega sistema, pa je, kot izpostavlja Banka Slovenije, razmeroma visoka, vendar se na nekaterih področjih tveganja krepijo.

Med izzivi v prihodnje navaja, da so banke relativno dobro usposobljene za odvrčanje kibernetičnih napadov, njihova sposobnost ublažiti posledice tovrstnih napadov, če bi do njih vendarle prišlo, pa je pomanjkljiva.

Banka Slovenije opozarja na povečanje tveganj za finančno stabilnost

Poročilo Banke Slovenije

G. C. | 18. december 2019 ob 10:41

Ljubljana - MMC RTV SLO, STA

Foto: BoBo

Banka Slovenije je v drugem in tretjem četrtletju zaznala povečanje ključnih sistemskih tveganj za finančno stabilnost. Povečano je dohodkovno tveganje, predvsem zaradi povečane negotovosti glede ustvarjanja stabilnega prihodka v bančnem sistemu.

V poročilu o finančni stabilnosti Banka Slovenije opozarja, da je tveganje na trgu nepremičnin predvsem zaradi visoke rasti cen stanovanjskih nepremičnin v zadnjih letih, vendar se to tveganje zmanjšuje. Tveganja za finančno stabilnost izhajajo tudi iz makroekonomskega okolja, predvsem iz negotovosti v mednarodnem okolju in ohlajanja gospodarske dejavnosti tudi v Sloveniji.

Posojilno tveganje je ocenila kot nizko zaradi uspešnega znižanja nedonosnih izpostavljenosti v zadnjih letih. *"Vendar ga izpostavljamo zaradi rahljanja posojilnih standardov pri potrošniških posojilih, ki bi brez ukrepov Banke Slovenije na tem področju lahko prispevali k ponovnemu poslabšanju kakovosti portfelja,"* so pojasnili na Banki Slovenije.

Banka Slovenije je dohodkovno tveganje ocenila kot povečano zaradi vztrajanja nizkih obrestnih mer in pričakovanja manj ugodnih razmer za ustvarjanje neto obrestnih prihodkov bank. Pogoji za doseganje in ohranjanje dobičkonosnosti se zaostrejejo, dobičkonosnost bančnega sistema pa je visoka predvsem zaradi visokih neobrestnih prihodkov ter neto sproščanja oslabitev in rezervacij pri bankah.

"V okolju nizkih obrestnih mer in ob ohlajanju gospodarske rasti bo dobičkonosnost bank tako odvisna od posojilne aktivnosti bank, ne le pri gospodinjstvih, temveč predvsem pri podjetjih. Pomemben dejavnik visoke dobičkonosnosti bank, neto sproščanje oslabitev in rezervacij, ob ohlajanju gospodarske rasti ni vzdržen," so navedli.

Z ohlajanjem gospodarstva in poslabšanjem razmer na trgu dela bi se lahko zmanjšala tudi sposobnost gospodinjstev za odplačevanje posojil. Potrošniška posojila sicer predstavljajo manjši delež posojilnega portfelja bank, vendar so zaradi visoke rasti v zadnjih letih hitro pridobila pomen. Povprečna višina potrošniškega posojila se je v zadnjih letih močno povečala, ročnosti, ki so bile v primerjavi z drugimi državami EU-ja med najdaljšimi, pa so se še podaljševale.

Položaj gospodinjstev je (še) dober

Finančni položaj gospodinjstev, h katerim se banke v zadnjih letih vse bolj usmerjajo, je bil doslej dober, vendar bi se ta značilnost s hitrim naraščanjem potrošniških posojil lahko začela spreminjati. Medtem pa bi lahko podjetja zaradi nizke zadolženosti, visokih dobičkov in visoke likvidnosti sama uspešno absorbirala morebitne šoke iz zunanjega okolja, kar bi omejilo njihov prenos v bančni sektor.

Banka Slovenije je analizirala tudi rast cen nepremičnin, ki je bila v zadnjih letih visoka, letos pa se je z ohlajanjem gospodarske rasti začela umirjati. *"Menimo, da so cene nepremičnin blizu ravnovesne ravni in niso preценjene, rast cen pa se bo v prihodnje ob nižjih stopnjah verjetno nadaljevala,"* so zapisali.

Opažajo pa, da je še vedno neravnovesje med ponudbo in povpraševanjem na trgu. Tveganje za bančni sistem, ki izhaja iz trga nepremičnin, ostaja ocenjeno kot povečano, vendar je rast stanovanjskih posojil zmerna in stabilna, izpostavljenost bančnega sektorja do **gradbeništva** pa nizka.

Negotovo mednarodno okolje

Negotovosti v mednarodnem okolju se še naprej povečujejo, kar se kaže v šibkejši rasti slovenskega gospodarstva. V Sloveniji so bile gospodarske razmere v tekočem letu dobre; gibanja na trgu dela so ob rasti plač in zasebne porabe ostala ugodna, dolg države se je znižal, inflacija krepila. Z nadaljnjim ohlajanjem gospodarstva se lahko gospodarske razmere poslabšajo in tveganja za bančni sistem povečajo.

Kapitalska ustreznost bančnega sistema je relativno dobra, kar krepi sposobnost za pokrivanje izgub ob morebitnih stresnih situacijah, vendar so razlike med bankami precejšnje. Odpornost bančnega sistema proti tveganju, ki izhaja iz ročnostne neusklajenosti naložb in obveznosti, je zaradi visoke likvidnosti dobra. Odpornost nebančnega finančnega sistema, ki predstavlja četrtno slovenskega finančnega sistema, pa je, kot izpostavlja Banka Slovenije, razmeroma visoka, vendar se na nekaterih področjih tveganja krepijo.

Med izzivi v prihodnje navaja, da so banke relativno dobro usposobljene za odvrčanje kibernetičnih napadov, njihova sposobnost ublažiti posledice tovrstnih napadov, če bi do njih vendarle prišlo, pa je pomanjkljiva.

Ta pestrih 10 – Deloglasnikov izbor najaktualnejših kariernih priložnosti

[Save](#)AKTUALNO

A. P., STA Hudo.com 17. Dec 2019

Deloglasnik, prvi zaposlitveni portal v Sloveniji te čaka s pestro izbiro prostih delovnih mest. Za vas bomo vsak teden izluščili nekaj najbolj zanimivih in aktualnih delovnih mest širom Slovenije. Registrirajte se na zaposlitvenem portalu Deloglasnik in zgrabite priložnost novega delovnega mesta še danes!

3

1. Prodajalec v živilski trgovini (m/ž) – delodajalec: Pirgos d.o.o.

Išče se oseba, ki bi opravljala prodajalska dela v trgovini Ježek Market. Pogoj za delo je opravljeno nižje poklicno izobraževanje ali srednja poklicna šola. Delovno mesto za nedoločen čas v osrednjeslovenski regiji vas bo nagradilo z mesečnim plačilom do 1.030 EUR.

Več o delovnem mestu si lahko preberete [tukaj](#):

2. Zidar (m/ž) – delodajalec: ADMONNT – BAU, gradbene storitve d.o.o.

Podjetje išče 3 osebe za delovno mesto zidar. Če te veselijo zidarska dela hkrati pa te občasno delo v tujini – državah EU ne moti? Potem ne odlašaj. Edini pogoj za prijavo na delovno mesto je 6 mesecev delovnih izkušenj. Delo za določen čas z regresom in dopustom že čaka na vas.

Več o delovnem mestu si lahko preberete [tukaj](#):

3. Kuhar – slaščičar (m/ž) – delodajalec: AMON VINARSTVO, GOSTINSTVO IN TRGOVINA, D.O.O.

Podjetje iz savinjske regije v svojo ekipo vabi strokovnjaka za pripravo jedi in sladice. Pogoj za delo je dosežena IV. Stopnja izobrazbe – srednja poklicna šola ter izpit za avto (kategorija B). Delovno mesto za nedoločen čas v urejenem delovnem okolju že čaka na tvojo prijavo. Delodajalec vam ponuja tudi možnost bivanja.

Več o delovnem mestu si lahko preberete [tukaj](#):

4. Specialist storitve za stranke (m/ž/r) – delodajalec: ISG Personalmanagement GmbH

Podjetje katerega stranka je uveljavljeno, vodilno podjetje na področju mednarodne proizvodnje vabi v svojo ekipo vse, ki ste samostojni, hitri, usposobljeni in željni opravljati delo, ki bo zajemalo proces od priprave ponudbe do odpreme izdelkov. Pogoji za delo so ustrezna izobrazba, višja raven angleškega in italijanskega jezika ter predhodne delovne izkušnje s področja. Prijave se sprejemajo samo v angleščini!

Več o delovnem mestu si lahko preberete [tukaj](#):

5. Kuhar (m/ž) – delodajalec: Gostinstvo Đurđa Stančić, s.p.

Podjetje išče komunikativnega kuharja, katerega zadolžitve bi bile: pomoč glavnemu kuharju in priprava hrane. Delo za nedoločen čas v urejenem delovnem okolju poteka v obalno-krški regiji. Čas za novo priložnost je zdaj!

Več o delovnem mestu si lahko preberete [tukaj](#):

6. Sodelavec za obračun – trgovanje (m/ž) – delodajalec: GEN-I, d.o.o.

Pridružite se ekipi GEN-I. Podjetje spada med ene najhitreje rastočih in inovativnih družb na evropskem energetske trgu. Si želiš postati del motivirane ekipe in te zanima delo v okolju mednarodnega poslovanja? Delovno mesto v Ljubljani že čaka na tvojo prijavo. Pogoj je ustrezna izobrazba, aktivno znanje angleškega jezika, strokovno znanje in obvladovanje orodij MS Office.

Več o delovnem mestu si lahko preberete [tukaj](#):

7. Pražilec (m/ž) – delodajalec: Droga Kolinska d.d.

Odprlo se je novo delovno mesto na slovenski obali – Izola. Čas za v toplejše kraje? Delovno mesto je za vse kandidate z ustrezno izobrazbo, delovnimi izkušnjami in pripravljenostjo na opravljanjs fizičnega in odgovornega dela.

Več o delovnem mestu si lahko preberete [tukaj](#):

8. Gradbeni delavec (m/ž) – delodajalec: VOVK PRO d.o.o.

Iščemo 2-3 kandidate/ke za samostojno delo in delo v timu na področju **gradbeništva**. Iščejo se kandidati z izkušnjami s katerega koli področja **gradbeništva**. Pogoji je volja za pridobivanje novih znanj. Delo za nedoločen čas v gorenjski regiji z mesečno plačo od 950 EUR do 1.200 EUR, že čaka na vas!

Več o delovnem mestu si lahko preberete [tukaj](#):

9. Picopek / Kuhar (m/ž) – delodajalec: VOVK PRO d.o.o.

Priložnost za zaposlitev tudi za osebe brez predhodnih izkušenj. Delovno mesto za nedoločen čas z rednim in stimulatvnm plačilom te čaka na jugozahodnem delu Slovenije. Prijavi se!

Več o delovnem mestu si lahko preberete [tukaj](#):

10. Razvojni inženir (EMC) / Varnostni Test Inženir (m/ž)– delodajalec: AVIAT d.o.o.

Aviat Networks Inc. je mednarodno podjetje, ki je specializirano na področju naprednih paketno orientiranih brezžičnih tehnologij, ki predstavljajo temelj širokopasovnega 5G/4G/LTE radijskega omrežja. V ekipo razvojno-raziskovalnega centra v Trzinu vabijo novega sodelavca za delovno mesto. Delodajalec vam ponuja sodobno in urejeno delovno okolje, dobro in stimulatvno plačilo ter redno zaposlitev za nedoločen čas v osrednjeslovenski regiji. Čist desetka!

Več o delovnem mestu si lahko preberete [tukaj](#):

Banka Slovenije: Nepremičnine niso precenjene, cene bodo verjetno še rasle, a počasneje

Čas branja: 4 min

0

18.12.2019 10:33 Dopolnjeno: 18.12.2019 10:53

5 stvari, ki jih na nepremičninskem trgu vidi Banka Slovenije in zakaj se jih splača prebrati

JURIJ ŠIMAC

Foto: Aleš Beno

Več iz teme:

[cene nepremičnin >](#)

[Banka Slovenije >](#)

[Črt Lenarčič >](#)

[Milan Damjanović >](#)

[Banka Slovenije >](#)

»Rast cen stanovanjskih nepremičnin je bila v zadnjih letih visoka, v letu 2019 pa se je z ohlajanjem gospodarske rasti pričela umirjati,« v najnovejšem poročilu o **finančni stabilnosti ugotavljajo na Banki Slovenije**. Kje in za koga nepremičninskem trgu Banka Slovenije vidi tveganja in kakšni so obeti za prihodnost.

Najprej nekaj konteksta: Cene nepremičnin v Sloveniji so od leta 2015 bliskovito rasle. Izstopata predvsem Ljubljana in Koper, mesti, v katerih so se rabljena stanovanja (najbolj likviden tip nepremičnin) od leta 2015 podražila za 38, oziroma za 40 odstotkov.

Decembra lani so na Banki Slovenije zapisali, da so ljubljanska stanovanja postala že nekoliko precenjena, letos takšnega opozorila v poročilu o finančni stabilnosti ni. Je pa res, da cene rabljenih stanovanj v prestolnici v letošnjem prvem polletju glede na enako obdobje lani, **praktično niso več rasle**. Sveže podatke o gibanju cen nepremičnin v letošnjem tretjem četrtletju bo v petek objavil statistični urad.

Spodaj objavljamo ključne ugotovitve Banke Slovenije o dogajanju na nepremičninskem trgu. Če se sprašujete, zakaj bi poslušali prav njih, naj vas spomnimo, da sta analitika Banke Slovenije **Črt Lenarčič** in **Milan Damjanović** v **začetku januarja 2016 v svoji analizi** pravilno napovedala, da so rabljena stanovanja podcenjena in da smo cenovno dno že dosegli (leta 2014).

1. O cenah

"Ocenjujemo, da so cene nepremičnin blizu ravnovesne ravni in niso precenjene, rast cen pa se bo v prihodnje ob nižjih stopnjah verjetno nadaljevala. Neravnovesje med ponudbo in povpraševanjem na trgu je še vedno prisotno. Tveganje za bančni sistem, ki izhaja iz trga nepremičnin ostaja ocenjeno kot povečano, vendar je rast stanovanjskih posojil zmerina in stabilna, izpostavljenost bančnega sektorja do **gradbeništva** pa nizka.

Rast cen stanovanjskih nepremičnin v Sloveniji se vse bolj približuje povprečju evroobmočja. Z izjemo Italije je bila rast cen nepremičnin tudi v prvem polletju 2019 prisotna v vseh državah evroobmočja, a lahko ob poslabšanju gospodarskih razmer opazimo postopen upad rasti stopenj. Med državami so sicer precejšnje razlike v gibanju cen, a je bil v prvem polletju 2019 zmanjšanje medletne rasti cen ob Irski in Romuniji najbolj izrazit v Sloveniji, ki v drugem četrtletju 2019 ostaja nad povprečjem evroobmočja še za 1,6 odstotne točke.

Cene rabljenih stanovanj so v večjih slovenskih mestih naraščale tudi v prvem polletju 2019, z izjemo Ljubljane, kjer so cene po visoki rasti v preteklih letih stagnirale. Tudi v prihodnje lahko pričakujemo nadaljnjo rast cen nepremičnin ob sicer bolj umirjenih stopnjah. Do morebitnega močnejšega obrata v gospodarstvu in na trgu dela ni pričakovati izrazitejšega upada cen nepremičnin.

2. O najemninah

Umirjanje rasti cen na trgu nepremičnin se bo predvidoma odrazilo tudi v umirjanju rasti najemnin, kar pa lahko poveča tveganje za investitorje. Od leta 2015 so poleg cen nepremičnin naraščale tudi najemnine, kar je še dodatno spodbudilo investitorje k nakupu nepremičnin z namenom oddaje. Z rastjo turizma in vse večjo možnostjo oddajanja nepremičnin preko spletnih portalov, je tudi najemni trg postal priložnost za dodatni dohodek, predvsem v Ljubljani, kjer se je povprečna mesečna najemnina dvosobnega stanovanja povečala s 690 EUR v letu 2014 na 920 EUR v letu 2018.

Razmerje med ceno in najemnino se je v prvem polletju 2019 prvič od začetka rasti nepremičninskega trga znižalo, kar pomeni, **da so se cene nepremičnin povečale**

manj kot najemnine. Počasnejši odziv najemnin na ohlajanje gospodarstva je pričakovan, tudi zaradi bolj dolgoročnih najemnih pogodb, a lahko v prihodnje, podobno kot pri cenah, pričakujemo umirjanje. Hitrejšo prilagoditev na ohlajanje gospodarstva lahko pričakujemo pri turističnih najemih, saj so ti najemi krajši in bolj prilagodljivi razmeram na trgu. Umiritev rasti najemnin lahko poveča tveganje pri investitorjih, ki so nepremičnine kupili s posojilom in z namenom oddaje ter obenem v pričakovanju nadaljnje rasti in s tem vezane sposobnosti odplačevanja posojila. Sicer je z izjemo Ljubljane

3. O preценjenosti

Po kazalnikih preценjenosti, cene stanovanjskih nepremičnin kljub rasti v zadnjih letih niso preценjene in se gibajo blizu ravnovesne ravni. Gibanje cen blizu ravnovesja nam prikazuje razmerje med ceno in dohodkom ter razmerje med ceno in najemnino. Tudi primerjava števila letnih neto plač potrebnih za nakup stanovanja z dolgoročnim povprečjem ne nakazuje na preценjenost, saj je bilo razmerje v drugem četrtletju 2019 na ravni dolgoletnega povprečja.

4. O povpraševanju

Povpraševanje po stanovanjskih nepremičninah se postopno umirja. To se od druge polovice leta 2018 kaže v manjšem številu prodaj (ki je sicer odvisno tudi od ponudbe). Potrošniki so ob ohlajanju gospodarskih razmer bolj pesimistični glede prihodnjih gospodarskih razmer v Sloveniji in svojega finančnega stanja, kar lahko poveča negotovost in vpliva na manjše povpraševanje po nepremičninah.

Tudi po anketi, v kateri banke sprašujemo o gibanju povpraševanja po stanovanjskih posojilih, je povpraševanje v letu 2019 nekoliko upadlo, pri čemer je pomemben dejavnik zaskrbljenost posojilojemalcev glede obetov za stanovanjski trg. Povpraševanje po nepremičninah se umirja tudi zaradi njihove vse manjše dostopnosti, saj cene

nepremičnin še vedno rastejo hitreje od razpoložljivega dohodka, vendar se z umirjanjem rasti cen dostopnost stanovanj poslabšuje počasneje.

Ponudba stanovanj se kljub rasti še ni prilagodila povpraševanju, tveganje ostaja pri realizaciji napovednih projektov in njihovi finančni konstrukciji. Kljub temu, da se kazalniki zaupanja v **gradbeništvo** znižujejo, ti ostajajo razmeroma visoki, kar je vidno tudi v nadaljnjem povečanju vrednosti opravljenih gradbenih del. V preteklih letih se je močno povečala predvsem vrednost opravljenih gradbenih del na stanovanjskih stavbah, ki ostaja visoka tudi v letu 2019.

Močno se povečujejo tudi gradbeni stroški, kar nakazuje ohranjanje visoke gradbene aktivnosti, se pa ob umiritvi trga nepremičnin v letu 2019 znižuje število izdanih gradbenih dovoljenj za stanovanjske stavbe. Pri novih nepremičninah bo vpliv na nepremičninski trg odvisen predvsem od njihove realizacije oziroma dostopnosti, torej od dejanske izvedbe projektov in realnosti pričakovanih cen prodajalcev, še posebej pri stanovanjih višjega cenovnega razreda. V kolikor bodo prodajne cene investorjev previsoke, ali zaradi nerealnih pričakanj ali zaradi visokih stroškov investicije, lahko podobno kot v zadnji krizi, na trgu ostane več neprodanih novih stanovanj.

5. O povezavi med gospodarstvom in trgom nepremičnin

Ohlajanje gospodarstva bo vplivalo tudi na trg nepremičnin, predvsem v smeri povečanja negotovosti glede nadaljnjega gibanja cen in pri prodaji novih nepremičnin. Po napovedih bo gospodarska rast v Sloveniji v prihodnjih letih nižja kot je bila v preteklih treh letih, kar lahko vpliva tudi na trg dela. S poslabšanjem razmer na trgu dela bi se plačilna sposobnost kupcev zmanjšala, s čimer bi postala realizacija prodaj novih stanovanjskih nepremičnin negotova. Negotovost v gospodarstvu pa se lahko odrazi tudi v kreditno sposobnem povpraševanju. V primeru močnejšega obrata cen na trgu nepremičnin ali na trgu dela se lahko v bankah poveča tudi kreditno tveganje".

Kazalnik nemške gospodarske klime Ifo: Predbožično izboljšanje razpoloženja nemških direktorjev

20 min

Preberite tudi

- **Nemški inštitut Ifo: storitvene panoge rastejo, nemška industrija je v recesiji**

Pri nemškem inštitutu Ifo so gospodarskih napovedih, ki so jih objavili prejšnji teden, ocenili, da se razmere v nemškem gospodarstvu v tretjem četrtletju stabilizirale, na račun močne domače porabe in aktivnosti v **gradbeništvu**. Ob tem so sicer v tedanji **objavi** napovedali, da bo nemški BDP letos prihodnje leto pa za 1,1 odstotka (sprva so sicer ocenili, da bo rast 1,7-odstotna, a so napoved zatem postopoma zniževali vse do 1,1 odstotka).

Danes so pri Ifu objavili še rezultate ankete med nemškimi direktorji, na podlagi katere izračunavajo vrednost indeksa Ifo, ki kaže gospodarsko klimo v državi. Kot ugotavljajo pri inštitutu na podlagi anketnih odgovorov, se je razpoloženje nemških direktorjev pred božičem precej popravilo: vrednost indeksa se je po sezonsko prilagojenih podatkih z novembrskih 95,1 točke decembra zvišala na 96,3 točke, pri čemer so bile decembra v primerjavi z novembrom boljše tako ocene trenutnih razmer kot pričakovanja za naprej. Kot komentirajo pri Ifu, Nemčija v novo leto vstopa z več zaupanja.

Ob glavnem kazalniku so pri Ifu objavili tudi vrednosti panožnih podkazalnikov. Najslabša klima ostaja v predelovalni industriji, kjer je med direktorji več pesimizma kot optimizma, najboljše pa so razpoloženi direktorji v nemških storitvenih podjetjih.

POGLED V LETO 2020

CENE NEPREMIČNIN

NAJBOGATEJŠI SLOVENC

AVTOMOBILSKA INDUSTRIJA

V kakšni kondiciji Slovenija in Slovenci vstopamo v leto 2020

Čas branja: 6 min

1

18.12.2019 18:00

Bruto domači proizvod bi v novem letu lahko presegel 50 milijard evrov

JURE UGOVŠEK, ANDREJA REDNAK, LANA DAKIĆ

Foto: Shutterstock

Več iz teme:

UniCredit >

ZMAR >

Banka Slovenije >

ZRS >

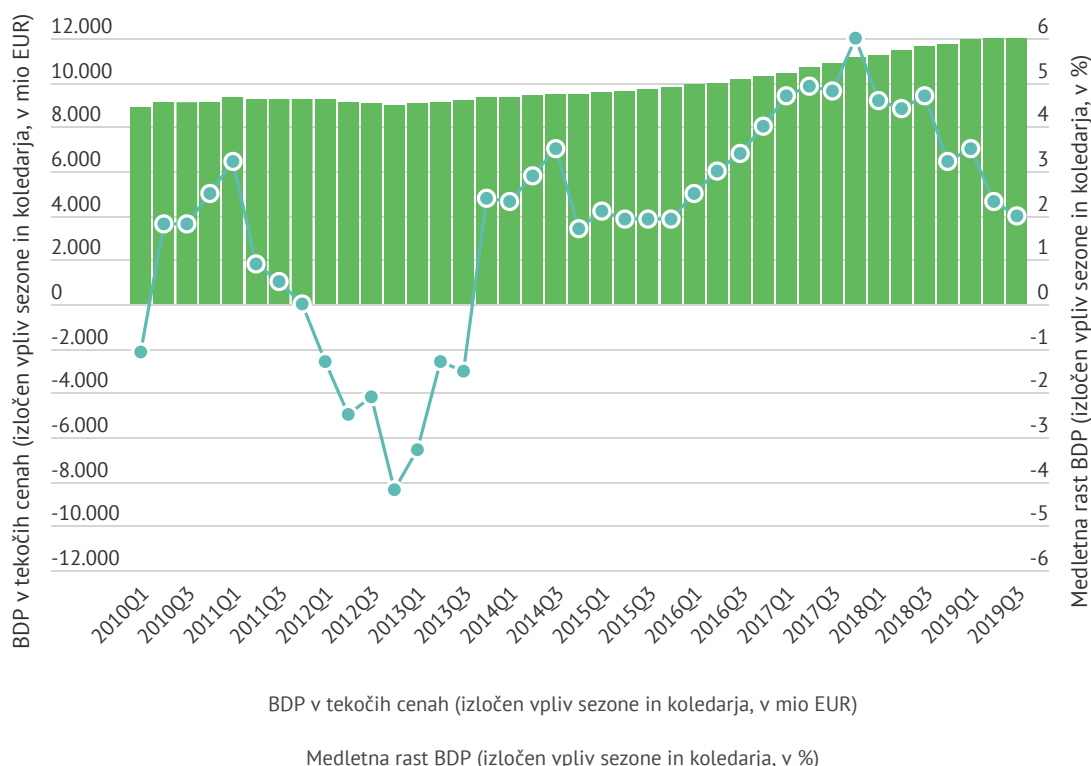
SBI TOP >

Napovedi za leto 2020 so različne. Od temačnih – pri **Unicreditu** denimo ameriškemu gospodarstvu napovedujejo recesijo, kar bi občutil ves svet – do optimističnih – **The Economist** tako piše, da ne gre staviti na recesijo, in se jim dozdeva, da bo največje presenečenje leta 2020 ravno pozitivno

razpoloženje na trgih. Kristalne krogle nimamo, zato se raje posvetimo trenutnim podatkom. Po njih je slovensko gospodarstvo v marsikaterem pogledu rekordno.

BDP prihodnje leto prek 50 milijard?

Rast slovenskega BDP

Viri: Surs

Kakšno gospodarsko rast Sloveniji napovedujejo analitiki

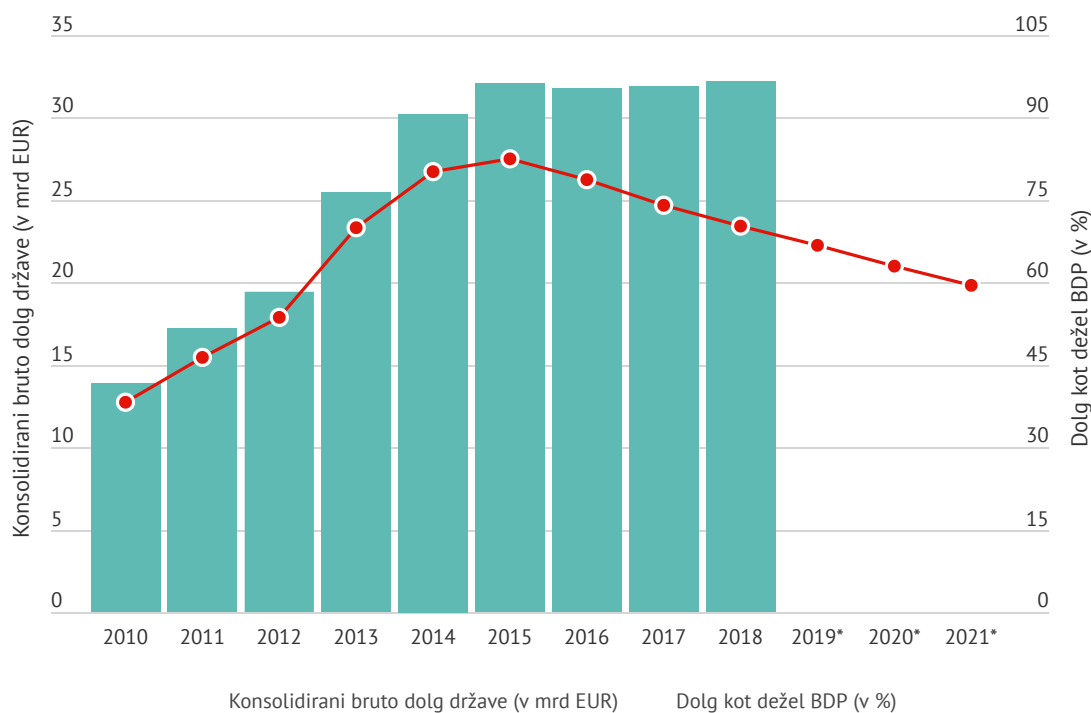
Slovenski BDP iz četrtega v četrtoletje dosega nove rekorde. Je pa rast v zadnjih četrtoletjih nekoliko blažja. V tretjem letošnjem četrtoletju je BDP medletno zrasel za 2,0 odstotka, kar je denimo najmanj

po letu 2015. Še naprej se krepi poraba gospodinjstev, opaziti pa je upad naložb podjetij. Tudi kar se tiče ocen za letos in napovedi za prihodnje leto, so analitiki nekoliko previdnejši. A rast bo še vedno nad povprečjem evrskega območja (to naj bi do leta 2021 raslo po 1,1-odstotni stopnji).

V 12 mesecih do letošnjega septembra je slovenski BDP znašal 47,7 milijarde evrov. Če bo nominalna rast prihodnje leto presegla pet odstotkov (**Umar** neprilagojeno za inflacijo gospodarstvu napoveduje 5,5-odstotno rast), bo slovenski BDP prvič v zgodovini presegel 50 milijard evrov. To bi bilo denimo 10 milijard več kot leta 2016.

Dolg, merjeno v BDP, upada

Zadolženost države

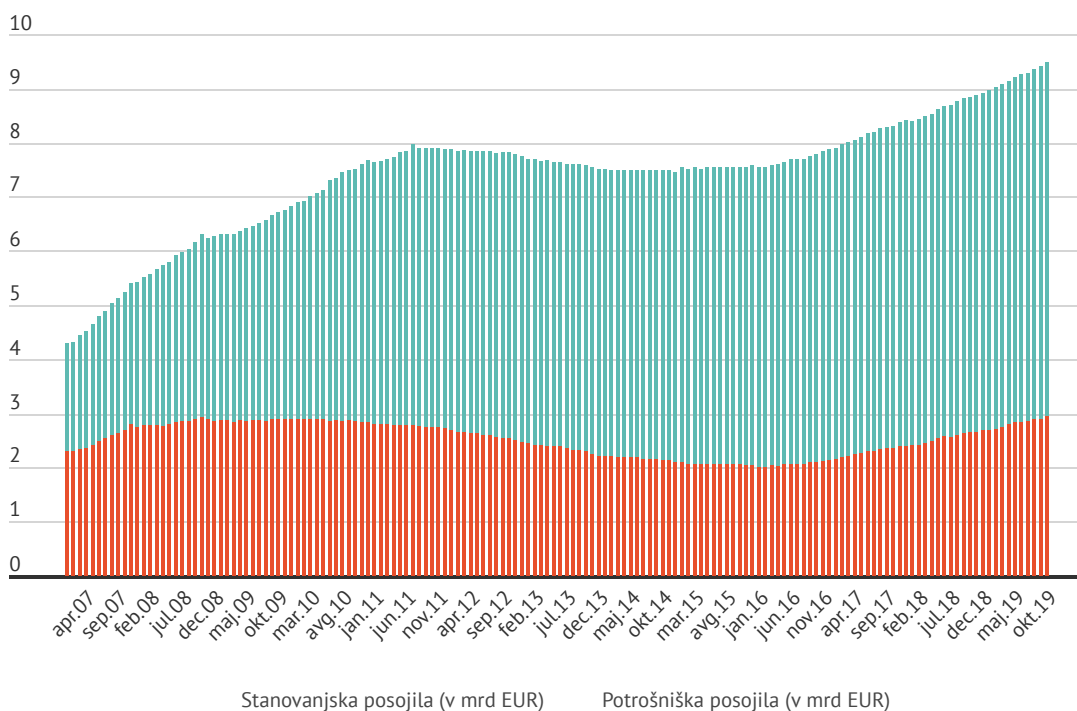
Op.: *-napoved Evropske komisije

Vir: Surs, Evropska komisija

Velika rast BDP ima pozitiven učinek na delež dolga, merjenega v BDP: ta naj bi v prihodnjem letu znašal 63 odstotka, leta 2021 pa bi spet bili skladni z maastrichtskimi merili (po katerih dolg ne sme presegati 60 odstotkov BDP).

Raste tudi dolg prebivalstva

Masa posojil prebivalstvu

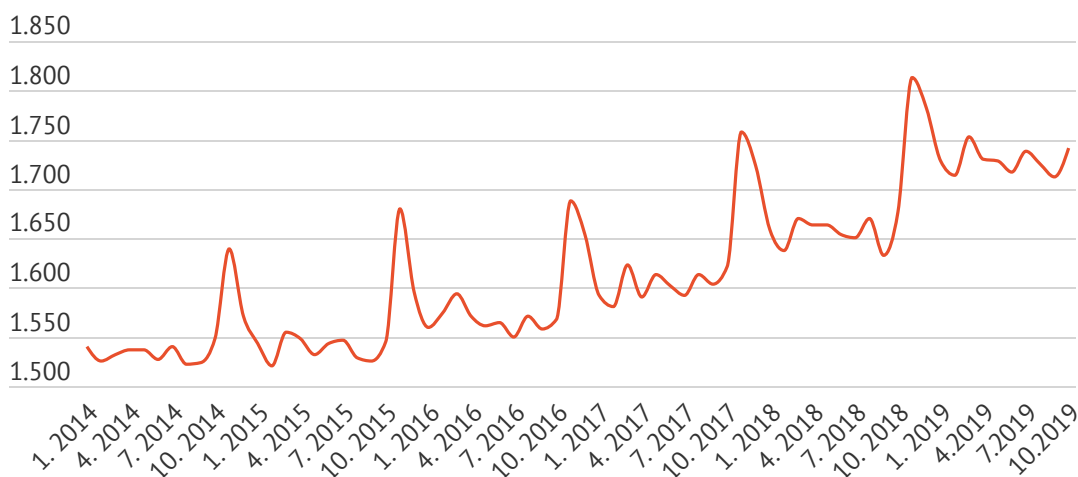

Vir: Banka Slovenije

Obseg posojil prebivalstvu se od poletja 2016 vztrajno povečuje. Najprej so se prebudila stanovanjska posojila, sredi leta 2017 pa še potrošniška. Rast slednjih je bila – vsaj do ukrepov **Banke Slovenije** – znatnejša od rasti stanovanjskih posojil.

Plače višje za 4,3 odstotka in še višje bodo

Rast povprečne bruto plače v Sloveniji

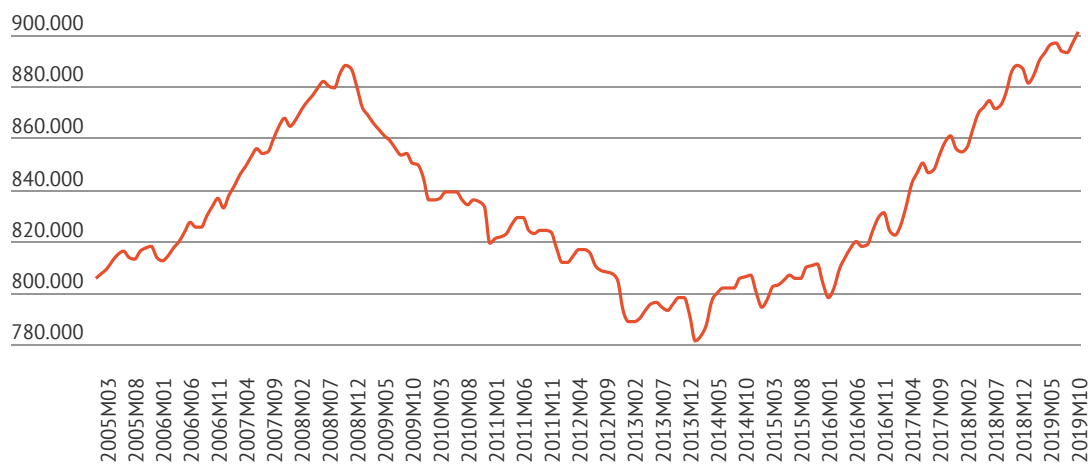

Vir: Surs

V letošnjih prvih desetih mesecih je bila povprečna bruto plača medletno nominalno višja za 4,3 odstotka, realno pa za 2,7 odstotka. Za oktober je bila povprečna bruto plača 1.741,70 evra (neto 1.122,40 evra) in se je medletno realno povišala za 1,6 odstotka. V tem letu naj bi povprečna bruto plača zrasla realno za 2,8 odstotka, napoveduje Umar, medtem ko se v prihodnjem letu obeta še večja, 3,1-odstotna realna rast bruto plače. Spomnimo, s prihodnjim letom se za šest odstotkov zviša tudi minimalna plača (na 940,58 evra), iz definicije minimalne plače pa bodo ob tem izvzeti še vsi dodatki, del plače za delovno uspešnost in plačilo za poslovno uspešnost.

Delovno aktivnih prvič več kot 900 tisoč

Več kot 900 tisoč delovno aktivnih

Vir: Surs

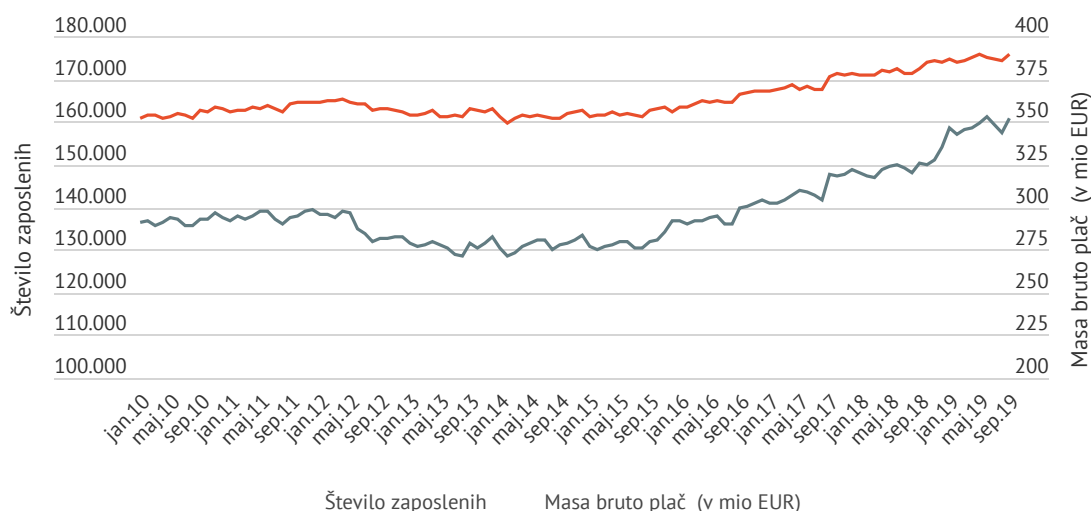

Oktobra je bilo v Sloveniji približno 901.300 delovno aktivnih oseb, kar je za pol odstotka več kot septembra in za slaba dva odstotka več kot lanskega oktobra, poroča državni statistični urad (**Surs**). Prvič od leta 2005, odkar Surs beleži podatke po tej metodologiji, je število delovno aktivnih večje od 900 tisoč. Medletno se je najbolj povečalo število zaposlenih pri fizičnih osebah, in sicer za 3,1 odstotka, na okoli 53.700 oseb. Po dejavnostih se je najbolj povečalo število delovno aktivnih oseb v **gradbeništvu**, in sicer medletno za 7,8 odstotka ali za približno 4.800 oseb.

Zaposlenih v javnem sektorju 15 tisoč več, masa plač večja za petino

Zaposleni in plače v javnem sektorju 2010 - 2019

po mesecih od januarja 2010 do septembra 2019

Vir: Portal plač javnega sektorja

Op.: število zaposlenih (prejemnikov plač); v maso bruto plač so vključene plače, nadomestila za dopust in kratkotrajne bolniške v breme delodajalca, dodatki, nadure, dežurstva; v javni sektor sodijo vladne službe, ministrstva in organi v sestavi, vojska, policija, upravne enote in občine, javne ustanove s področja zdravstva, sociale, vzgoje in izobraževanja, kulture, raziskovanja, okolja, kmetijstva...

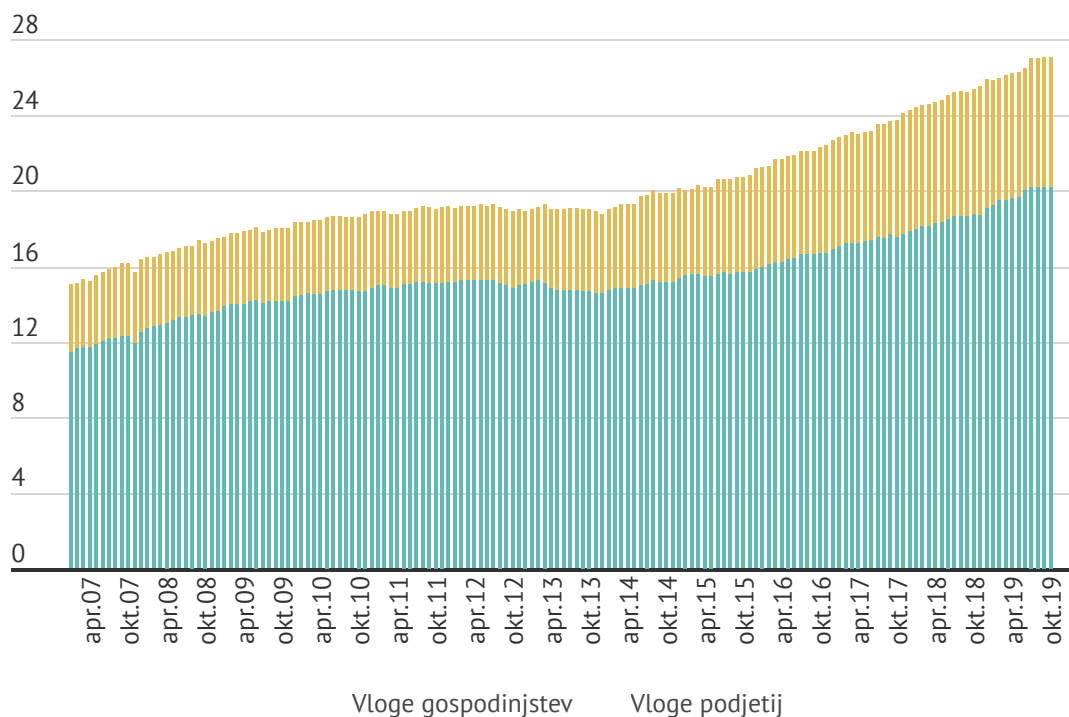
V zadnjem desetletju je število zaposlenih v javnem sektorju zraslo za 9,4 odstotka: septembra 2019 jih je bilo dobrih 15 tisoč več kot januarja 2010. V javnem sektorju je zdaj 175.931 zaposlenih, če jih štejemo po prejemnikih plač (vlada ima sicer raje število zaposlenih, izračunano iz opravljenih ur, kjer je številka manjša, 172.347), kažejo uradni podatki na portalu plač javnega sektorja. Vanj sodijo vladne službe, ministrstva in organi v sestavi, vojska, policija, upravne enote in občine, javne ustanove s področja zdravstva, sociale, vzgoje in izobraževanja, kulture, raziskovanja, okolja, kmetijstva ...

Masa bruto plač javnega sektorja je septembra 2019 dosegla 352 milijonov evrov, kar je za 21 odstotkov (oziroma 61 milijonov evrov) več kot januarja 2010. V kriznih letih 2013 in 2014 se je masa plač zmanjšala, kot je razvidno iz grafa, v zadnjih štirih letih pa hitro raste, od septembra 2015 do septembra 2019 se je povečala kar za 26 odstotkov. Sprostili so se namreč varčevalni ukrepi iz časa krize, uresničujejo se tudi stavkovni dogovori med sindikati in vlado o odpravljanju plačnih nesorazmerij, napredovanjih in tudi o povišanju plač – to se bo nadaljevalo tudi v prihodnjem letu. Še to, povprečna bruto mesečna plača je septembra letos v javnem sektorju znašala okroglih dva tisoč evrov.

Gora gotovine

Vloge gospodinjstev in podjetij na bankah

v mrd EUR

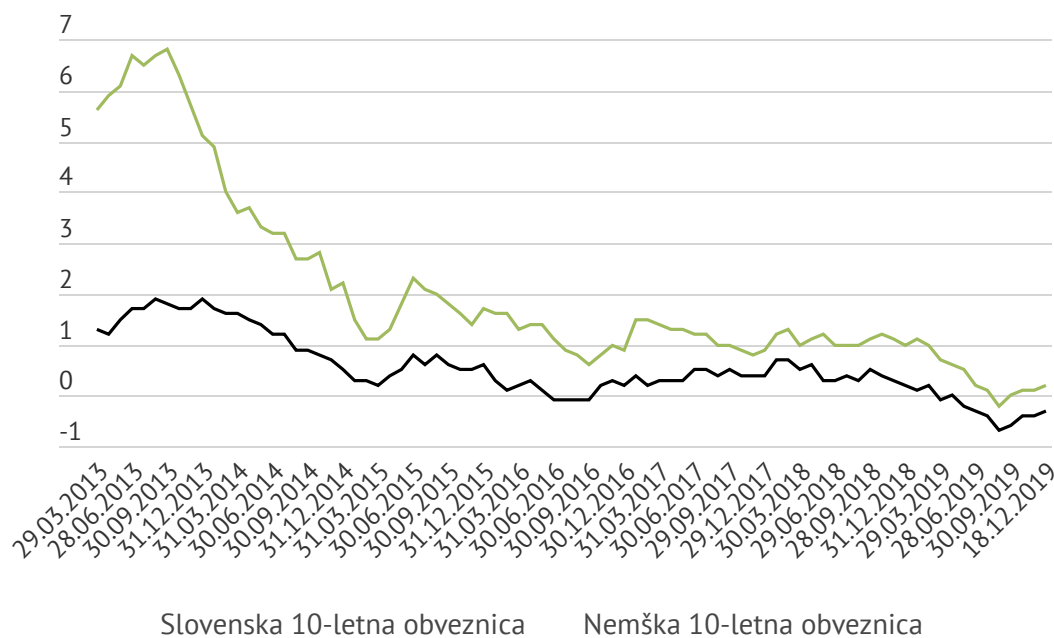

Vir: Banka Slovenije

Z rastjo dohodkov se povečuje denarna gmota slovenskih gospodinjstev na računih slovenskih bank, četudi postaja jasno, da bodo obrestne mere ostale nizke še vsaj dve leti. Opazno pa naraščajo tudi vloge slovenskih podjetij na bankah. To je morda še bolj presenetljivo, če vemo, da banke podjetjem za vloge zaračunavajo ležarine.

Državi poceni denar godi

Zahtevana donosnost slovenskih obveznic (v %)

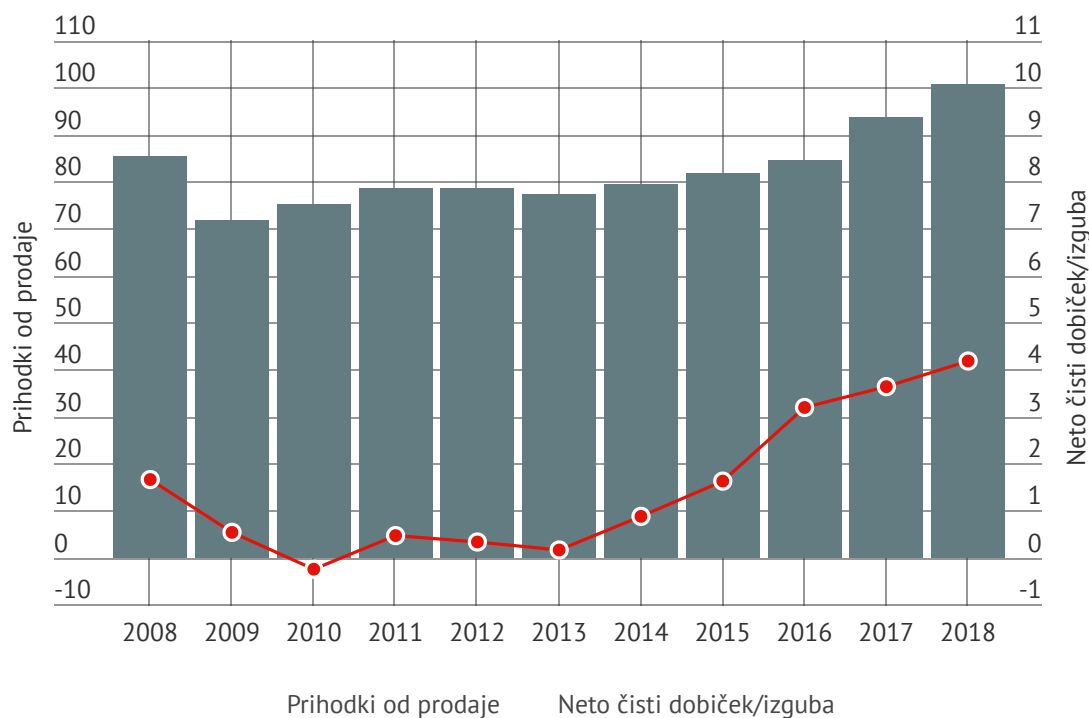

Vir: Bloomberg

Sproščeni monetarni ukrepi na evrskem območju še naprej pomagajo državam pri poceni zadolževanju. Vlagatelji so za slovenske obveznice v zadnjih tednih za desetletno obdobje pripravljeni sprejeti 0,2- do 0,3-odstotno obrestno mero, v avgustu so bili celo pripravljeni na negativno obrestno mero.

Podjetja poslujejo rekordno

Prihodki in dobiček slovenskih družb (v mrd EUR)

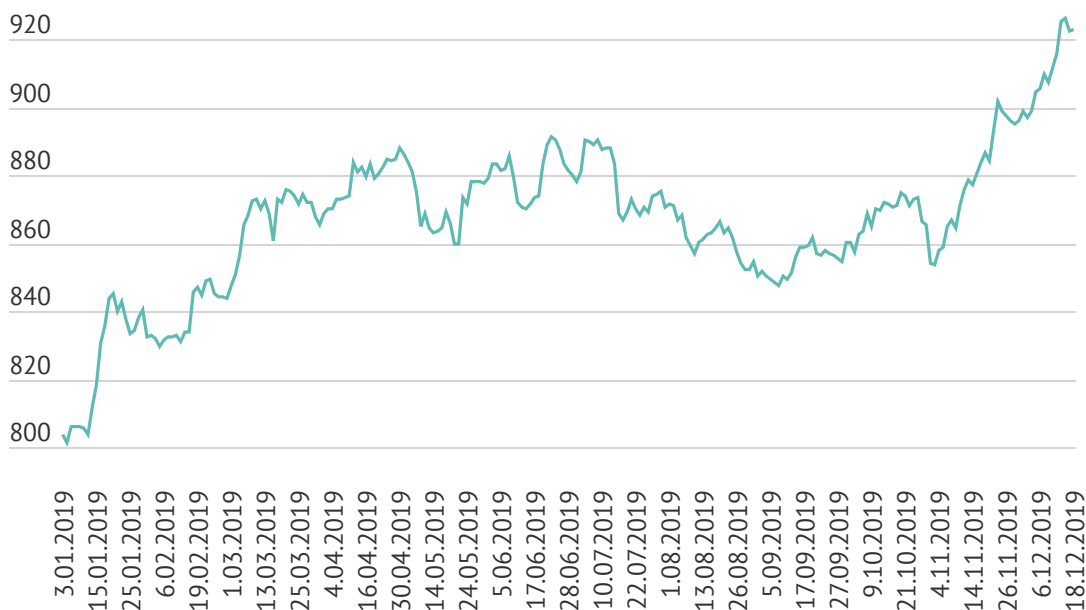
Vir: APJES

Prihodki slovenskih družb so lani zrasli za devet odstotkov, na 100,9 milijarde evrov, neto čisti dobiček pa za 16 odstotkov, na 4,2 milijarde evrov. To je najvišja raven v zgodovini. Rekordna sta tudi dobiček iz poslovanja (EBIT), ki znaša 4,6 milijarde evrov (devet odstotkov več kot leto prej), in EBITDA (dobiček iz poslovanja pred amortizacijo), ki je 8,8 milijarde evrov (sedem odstotkov več kot leto prej). Sodeč po anketah državnega statističnega urada, stroški dela rastejo bolj kot v prejšnjih letih, kar pa se v dobičkovni marži družb še ne pozna.

Borza donosna, a ne med najdonosnejšimi

SBI TOP

v indeksnih točkah

21,7%

znaša letošnja rast SBI TOP, upoštevajoč 6,1-odstotno dividendno donosnost. S tem je 36. najdonosnejši delniški indeks na svetu (med približno stotimi osrednjimi indeksi borz).

Vir: Bloomberg

Ugodna makroekonomska gibanja in rezultati poslovanja dvigajo tudi tečaje nekaterih delnic na ljubljanski borzi. Delniški indeks **SBI TOP** je letos pridobil 15 odstotkov, upoštevajoč dividendno donosnost, pa skoraj 22 odstotkov. Slovenske delnice so med bolj dividendno donosnimi na svetu. Ko upoštevamo vso donosnost, merjeno v evrih, se indeks uvršča na 36. mesto med vsemi. Globalni delniški indeks MSCI ACWI je letos, upoštevajoč dividendno donosnost, zrasel za 28 odstotkov.

Več iz teme:

[UniCredit >](#)

[ZMAR >](#)

[Banka Slovenije >](#)

[ZRS >](#)

[SBI TOP >](#)

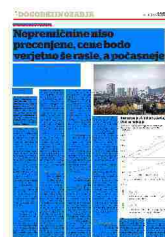
1

Gradbena dela Slovenija oktobra z najvišjo rastjo v EU

LUXEMBOURG – Obseg gradbenih del v območju evra je bil oktobra odstotek manjši kot septembra, medtem ko se je v celotni EU zmanjšal za 1,2 odstotka. V Sloveniji je bil položaj precej bolj ugoden, saj se je obseg gradbenih del povečal za 5,1 odstotka, kar je najbolj med vsemi članicami, podatke Eurostata povzema STA. Največje zmanjšanje gradbenih del so utrpeli Poljska (za 5,7 odstotka), Romunija (3,4) in Nemčija (2,8). **Kljub rasti v oktobru se je obseg gradbenih del v Sloveniji na letni ravni zmanjšal za štiri odstotke. P. Z.**

BANKA SLOVENIJE

Nepremičnine niso precenjene, cene bodo verjetno še rasle, a počasneje

Pet stvari, ki jih na nepremičninskem trgu vidi Banka Slovenije, in zakaj se jih splača prebrati

F JURIJ ŠIMAC
jurij.simac@finance.si

»Rast cen stanovanjskih nepremičnin je bila v zadnjih letih velika, v letu 2019 pa se je z ohlajanjem gospodarske rasti začela umirjati,« v najnovšem poročilu o finančni stabilnosti ugotavljajo na Banki Slovenije. Kje in za koga na nepremičninskem trgu Banka Slovenije vidi tveganja in kakšne so napovedi za prihodnost.

Najprej nekaj konteksta: Cene nepremičnin v Sloveniji so od leta 2015 bliskovito rasle, predvsem v Ljubljani in Kopru, kjer so se rabljena stanovanja (najbolj likviden tip nepremičnin) od leta 2015 podražila za 38 oziroma za 40 odstotkov.

Decembra lani so na Banki Slovenije zapisali, da so ljubljanska stanovanja postala že nekoliko precenjena, letos takšnega opozorila v poročilu o finančni stabilnosti ni. Je pa res, da cene rabljenih stanovanj v prestolnici v letošnjem prvem polletju glede na isto obdobje lani tako rekoč niso več rasle. Sveže podatke o gibanju cen nepremičnin v letošnjem tretjem četrtletju bo v petek objavil statistični urad.

Objavljamo glavne ugotovitve Banke Slovenije o dogajanju na nepremičninskem trgu. Če se sprašujete, zakaj bi pos-

lušali prav njih, naj vas spomnimo, da sta analitika Banke Slovenije Črt Lenarčič in Milan Damjanovič v začetku januarja 2016 v svoji analizi pravilno napovedala, da so rabljena stanovanja podcenjena in da smo cenovno dno že dosegli (leta 2014).

O cenah

1 Ocenjujemo, da so cene nepremičnin blizu ravnotežne ravni in niso precenjene, rast cen pa se bo v prihodnje ob nižjih stopnjah verjetno nadaljevala. Neravnotežje med ponudbo in povpraševanjem na trgu je še vedno opazno. Tveganje za bančni sistem, ki izhaja s trga nepremičnin, ostaja ocenjeno kot povečano, vendar je rast stanovanjskih posojil zmerna in stabilna, izpostavljenost bančnega sektorja do **gradbeništva** pa nizka.

Rast cen stanovanjskih nepremičnin v Sloveniji se vse bolj približuje povprečju evroobmočja. Z izjemo Italije so se nepremičnine dražile tudi v prvem polletju 2019 v vseh državah evroobmočja, a lahko ob poslabšanju gospodarskih razmer opazimo postopen upad rasti stopenj. Med državami so sicer precejšnje razlike v gibanju cen, a je bilo v prvem polletju 2019 zmanjšanje medletne rasti cen ob Irski in Romuniji najbolj izrazito v Sloveniji, ki v drugem četrtletju 2019 ostaja

nad povprečjem evroobmočja še za 1,6 odstotne točke.

Cene rabljenih stanovanj so v večjih slovenskih mestih rasle tudi v prvem polletju 2019, z izjemo Ljubljane, kjer so cene po veliki rasti v minulih letih stagnirale. Tudi v prihodnje lahko pričakujemo nadaljnjo rast cen nepremičnin ob sicer bolj umirjenih stopnjah. Do morebitnega močnejšega obrata v gospodarstvu in na trgu dela ni pričakovati izrazitejšega upada cen nepremičnin.

O najemninah

2 Umirjanje rasti cen na trgu nepremičnin se bo predvidoma izrazilo tudi v umirjanju rasti najemnin, kar pa lahko poveča tveganje za investitorje. Od leta 2015 so poleg cen nepremičnin naraščale tudi najemnine, kar je še dodatno spodbudilo investitorje k nakupu nepremičnin z namenom oddaje. Z rastjo turizma in vse večjo možnostjo oddajanja nepremičnin prek spletnih portalov je tudi najemni trg postal priložnost za dodatni dohodek, predvsem v Ljubljani, kjer se je povprečna mesečna najemnina dvosobnega stanovanja s 690 evrov v letu 2014 povečala na 920 evrov v letu 2018.

Razmerje med ceno in najemnino se je v prvem polletju 2019 prvič od začetka rasti nepremičninskega trga zmanj-

šalo, kar pomeni, da so se cene nepremičnin zvišale manj kot najemnine. Počasnejši odziv najemnin na ohlajanje gospodarstva je pričakovan, tudi zaradi bolj dolgoročnih najemnih pogodb, a lahko v prihodnje, podobno kot pri cenah, pričakujemo umirjanje. Hitrejšo prilagoditev ohlajanju gospodarstva lahko pričakujemo pri turističnih najemih, saj so ti najemi krajši in bolj prilagodljivi razmeram na trgu. Umiritev rasti najemnin lahko poveča tveganje pri investitorjih, ki so nepremičnine kupili s posojilom in z namenom oddaje ter obenem v pričakovanju nadaljnje rasti in s tem vezane sposobnosti odplačevanja posojila.

O precenjenosti

3 Po kazalnikih precenjenosti cene stanovanjskih nepremičnin kljub rasti v zadnjih letih niso precenjene in se gibajo blizu ravnovesne ravni. Gibanje cen blizu ravnovesja nam prikazuje razmerje med ceno in dohodkom ter razmerje med ceno in najemnino. Tudi primerjava števila letnih neto plač, potrebnih za nakup stanovanja, z dolgoročnim povprečjem ne nakazuje na precenjenost, saj je bilo razmerje v drugem četrtletju 2019 na ravni dolgotrajnega povprečja.

O povpraševanju

4 Povpraševanje po stanovanjskih nepremičninah se postopno umirja. To se od druge polovice leta 2018 kaže v manjšem številu prodaj (ki je sicer odvisno tudi od ponudbe). Porabniki so ob ohlajanju gospodarskih razmer bolj pesimistični glede prihodnjih gospodarskih razmer v Sloveniji in svojega finančnega položaja, kar lahko poveča negotovost in vpliva na manjše povpraševanje po nepremičninah.

Tudi po anketi, v kateri banke sprašujemo o gibanju povpraševanja po stanovanjskih posojilih, je povpraševanje v letu 2019 nekoliko upadlo, pri čemer je pomemben dejavnik zaskrbljenost posojilojemalcev glede napovedi za stanovanjski trg. Povpraševanje po nepremičninah se umirja tudi

zaradi njihove vse manjše dostopnosti, saj cene nepremičnin še vedno rastejo hitreje od razpoložljivega dohodka, vendar se z umirjanjem rasti cen dostopnost stanovanj poslabšuje počasneje.

Ponudba stanovanj se kljub rasti še ni prilagodila povpraševanju, tveganje ostaja pri realizaciji napovednih projektov in njihovi finančni konstrukciji. Čeprav se kazalniki zaupanja v **gradbeništvu** znižujejo, ostajajo razmeroma visoki, kar je vidno tudi v nadaljnjem povečanju vrednosti opravljenih gradbenih del. V minulih letih se je močno povešala predvsem vrednost opravljenih gradbenih del na stanovanjskih stavbah, ki ostaja visoka tudi v letu 2019.

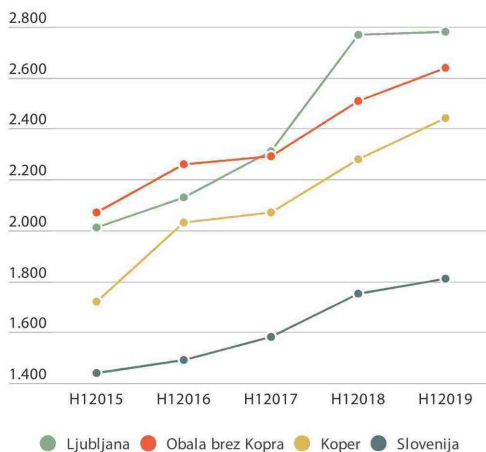
Močno se višajo tudi gradbeni stroški, kar nakazuje ohranjanje visoke gradbene aktivnosti, se pa ob umiritvi trga nepremičnin v letu 2019 zmanjšuje število izdanih gradbenih dovoljenj za stanovanjske stavbe. Pri novih nepremičninah bo vpliv na nepremičninski trg odvisen predvsem od njihove realizacije oziroma dostopnosti, torej od dejanske izvedbe projektov in realnosti pričakovanih cen prodajalcev, še zlasti pri stanovanjih višjega cenovnega razreda. Če bodo prodajne cene investitorjev previsoke, ali zaradi nerealnih pričakovanj ali zaradi visokih stroškov investicije, lahko podobno kot v zadnji krizi na trgu ostane več neprodanih novih stanovanj.

5 Ohlajanje gospodarstva bo vplivalo tudi na trg nepremičnin, predvsem v smeri povečanja negotovosti glede nadaljnjega gibanja cen in pri prodaji novih nepremičnin. Po napovedih bo gospodarska rast v Sloveniji v prihodnjih letih manjša, kot je bila v minulih treh letih, kar lahko vpliva tudi na trg dela. S poslabšanjem razmer na trgu dela bi se plačilna sposobnost kupcev zmanjšala, s čimer bi postala realizacija prodaj novih stanovanjskih nepremičnin negotova. Negotovost v gospodarstvu pa se lahko izrazi tudi v kreditno sposobnem povpraševanju. V primeru močnejšega obrata cen na trgu nepremičnin ali na trgu dela se lahko v bankah poveča tudi kreditno tveganje.

O povezavi med gospodarstvom in trgom nepremičnin

Rast cen se je v Ljubljani ustavila, na Obali se nadaljuje

Povprečna cena kvadratnega metra rabljenega stanovanja po posameznih mestih po polletjih (v EUR/m²)

Vir: Gurs

42 %

Za toliko so cene rabljenih stanovanj v Kopru zrasle od leta 2015.

25 %

Za toliko so od leta 2015 v povprečju zrasle cene rabljenih stanovanj v Sloveniji.

Banka Slovenije opozarja na povečanje tveganj za finančno stabilnost

Poročilo Banke Slovenije

G. C. | 18. december 2019 ob 10:41
Ljubljana - MMC RTV SLO, STA

Foto: BoBo

Banka Slovenije je v drugem in tretjem četrletju zaznala povečanje ključnih sistemskih tveganj za finančno stabilnost. Povečano je dohodkovno tveganje, predvsem zaradi povečane negotovosti glede ustvarjanja stabilnega prihodka v bančnem sistemu.

V poročilu o finančni stabilnosti Banka Slovenije opozarja, da je tveganje na trgu nepremičnin predvsem zaradi visoke rasti cen stanovanjskih nepremičnin v zadnjih letih, vendar se to tveganje zmanjšuje. Tveganja za finančno stabilnost izhajajo tudi iz makroekonomskega okolja, predvsem iz negotovosti v mednarodnem okolju in ohlajanja gospodarske dejavnosti tudi v Sloveniji.

Posojilno tveganje je ocenila kot nizko zaradi uspešnega znižanja nedonosnih izpostavljenosti v zadnjih letih. *"Vendar ga izpostavljamo zaradi rahljanja posojilnih standardov pri potrošniških posojilih, ki bi brez ukrepov Banke Slovenije na tem področju lahko prispevali k ponovnemu poslabšanju kakovosti portfelja,"* so pojasnili na Banki Slovenije.

Banka Slovenije je dohodkovno tveganje ocenila kot povečano zaradi vztrajanja nizkih obrestnih mer in pričakovanja manj ugodnih razmer za ustvarjanje neto obrestnih prihodkov bank. Pogoji za doseganje in ohranjanje dobičkonosnosti se zaostrejejo, dobičkonosnost bančnega sistema pa je visoka predvsem zaradi visokih neobrestnih prihodkov ter neto sproščanja oslabitev in rezervacij pri bankah.

"V okolju nizkih obrestnih mer in ob ohlajanju gospodarske rasti bo dobičkonosnost bank tako odvisna od posojilne aktivnosti bank, ne le pri gospodinjstvih, temveč predvsem pri podjetjih. Pomemben dejavnik visoke dobičkonosnosti bank, neto sproščanje oslabitev in rezervacij, ob ohlajanju gospodarske rasti ni vzdržen," so navedli.

Z ohlajanjem gospodarstva in poslabšanjem razmer na trgu dela bi se lahko zmanjšala tudi sposobnost gospodinjstev za odplačevanje posojil. Potrošniška posojila sicer predstavljajo manjši delež posojilnega portfelja bank, vendar so zaradi visoke rasti v zadnjih letih hitro pridobila pomen. Povprečna višina potrošniškega posojila se je v zadnjih letih močno povečala, ročnosti, ki so bile v primerjavi z drugimi državami EU-ja med najdaljšimi, pa so se še podaljševale.

Položaj gospodinjstev je (še) dober

Finančni položaj gospodinjstev, h katerim se banke v zadnjih letih vse bolj usmerjajo, je bil doslej dober, vendar bi se ta značilnost s hitrim naraščanjem potrošniških posojil lahko začela spreminjati. Medtem pa bi lahko podjetja zaradi nizke zadolženosti, visokih dobičkov in visoke likvidnosti sama uspešno absorbirala morebitne šoke iz zunanjega okolja, kar bi omejilo njihov prenos v bančni sektor.

Banka Slovenije je analizirala tudi rast cen nepremičnin, ki je bila v zadnjih letih visoka, letos pa se je z ohlajanjem gospodarske rasti začela umirjati. *"Menimo, da so cene nepremičnin blizu ravnovesne ravni in niso preценjene, rast cen pa se bo v prihodnje ob nižjih stopnjah verjetno nadaljevala,"* so zapisali.

Opažajo pa, da je še vedno neravnovesje med ponudbo in povpraševanjem na trgu. Tveganje za bančni sistem, ki izhaja iz trga nepremičnin, ostaja ocenjeno kot povečano, vendar je rast stanovanjskih posojil zmerna in stabilna, izpostavljenost bančnega sektorja do **gradbeništva** pa nizka.

Negotovo mednarodno okolje

Negotovosti v mednarodnem okolju se še naprej povečujejo, kar se kaže v šibkejši rasti slovenskega gospodarstva. V Sloveniji so bile gospodarske razmere v tekočem letu dobre; gibanja na trgu dela so ob rasti plač in zasebne porabe ostala ugodna, dolg države se je znižal, inflacija krepila. Z nadaljnjim ohlajanjem gospodarstva se lahko gospodarske razmere poslabšajo in tveganja za bančni sistem povečajo.

Kapitalska ustreznost bančnega sistema je relativno dobra, kar krepi sposobnost za pokrivanje izgub ob morebitnih stresnih situacijah, vendar so razlike med bankami precejšnje. Odpornost bančnega sistema proti tveganju, ki izhaja iz ročnostne neusklajenosti naložb in obveznosti, je zaradi visoke likvidnosti dobra. Odpornost nebančnega finančnega sistema, ki predstavlja četrtno slovenskega finančnega sistema, pa je, kot izpostavlja Banka Slovenije, razmeroma visoka, vendar se na nekaterih področjih tveganja krepijo.

Med izzivi v prihodnje navaja, da so banke relativno dobro usposobljene za odvrčanje kibernetičnih napadov, njihova sposobnost ublažiti posledice tovrstnih napadov, če bi do njih vendarle prišlo, pa je pomanjkljiva.

USTANOVLJEN STRATEŠKI SVET ZA ENERGETSKI PREHOD

Z namenom oblikovanja stališč in priporočil gospodarstva ob sprejemanju pomembnih odločitev, dokumentov in strateških okoljskih ciljev na področju energetskega prehoda, ki se bo v naslednjih desetletjih zgodil v Sloveniji, je bil na GZS konec maja ustanovljen Strateški svet za energetski prehod. Sestavljajo ga predstavniki proizvajalcev in distributerjev energije, predstavniki porabnikov energije, gospodarskih družb s področja energetske intenzivne industrije, prometa, **gradbeništva**, lesne industrije, inženiring podjetij ter znanstvenih inštitutov, ki bodo oblikovali mnenja ter jih posredovali odločevalcem. Člani sveta so ob ustanovitvi med drugim opozorili, da smo v Sloveniji odlični pri sprejemanju ambicioznih in nepremišljenih ciljev, ki leta pozneje industrijo in prebivalce drago stanejo, namesto da bi upoštevali finančne in ekonomske zmožnosti ter izbrali zmerno ambiciozne, a dosegljive cilje, ki temeljijo na analizi vplivov na vse deležnike v Sloveniji.

Banka Slovenije Zaznala Povečanje Ključnih Sistemskih Tveganj Za Finančno Stabilnost

Avtor: Urednik Datum: 18. Dec 2019

GOSPODARSTVO SLOVENIJA

Banka Slovenije je v drugem in tretjem četrtletju zaznala povečanje ključnih sistemskih tveganj za finančno stabilnost. Povečano je dohodkovno tveganje, predvsem zaradi povečane negotovosti glede ustvarjanja stabilnega prihodka kot enega izmed ključnih izzivov v bančnem sistemu. Povečano ostaja tudi tveganje, ki izhaja iz trga nepremičnin.

Kot v poročilu o finančni stabilnosti izpostavlja Banka Slovenije, je tveganje na trgu nepremičnin prisotno predvsem zaradi visoke rasti cen stanovanjskih nepremičnin v zadnjih letih, vendar se tveganje zmanjšuje. Tveganja za finančno stabilnost izhajajo tudi iz makroekonomskega okolja, predvsem iz negotovosti v mednarodnem okolju in ohlajanja gospodarske aktivnosti tudi v Sloveniji.

Kreditno tveganje je ocenila kot nizko zaradi uspešnega znižanja nedonosnih izpostavljenosti v zadnjih letih. "Vendar ga izpostavljam zaradi rahljanja kreditnih standardov pri potrošniških posojilih, ki bi brez ukrepov Banke Slovenije na tem področju lahko prispevali k ponovnem poslabšanju kakovosti portfelja," so pojasnili na Banki Slovenije.

Banka Slovenije je dohodkovno tveganje ocenila kot povečano zaradi vztrajanja nizkih obrestnih mer in pričakovanja manj ugodnih razmer za ustvarjanje neto obrestnih prihodkov bank. Pogoji za doseganje in ohranjanje dobičkonosnosti se zaostrujejo, dobičkonosnost bančnega sistema pa je visoka predvsem zaradi visokih neobrestnih prihodkov ter neto sproščanja oslabitev in rezervacij pri bankah.

“V okolju nizkih obrestnih mer in ob ohlajanju gospodarske rasti bo dobičkonosnost bank tako odvisna od kreditne aktivnosti bank, ne le pri gospodinjstvih, temveč predvsem pri podjetjih. Pomemben dejavnik visoke dobičkonosnosti bank, neto sproščanje oslabitev in rezervacij, ob ohlajanju gospodarske rasti ni vzdržen,” so navedli.

Z ohlajanjem gospodarstva in poslabšanjem razmer na trgu dela bi se lahko zmanjšala tudi sposobnost gospodinjstev za odplačevanje posojil. Potrošniška posojila sicer predstavljajo manjši delež kreditnega portfelja bank, vendar so zaradi visoke rasti v zadnjih letih hitro pridobila na pomenu. Povprečna višina potrošniškega posojila se je v zadnjih letih močno povečala, ročnosti, ki so bile v primerjavi z drugimi državami EU med najdaljšimi, pa so se še podaljševale.

Finančni položaj gospodinjstev, h katerim se banke v zadnjih letih vse bolj usmerjajo, je bil doslej dober, vendar bi se ta značilnost s hitrim naraščanjem potrošniških posojil lahko začela spreminjati. Medtem pa bi lahko podjetja zaradi nizke zadolženosti, visokih dobičkov in visoke likvidnosti sama uspešno absorbirala morebitne šoke iz zunanjega okolja, kar bi omejilo njihov prenos v bančni sektor.

Banka Slovenije je analizirala tudi rast cen nepremičnin, ki je bila v zadnjih letih visoka, letos pa se je z ohlajanjem gospodarske rasti pričela umirjati. “Ocenjujemo, da so cene nepremičnin blizu ravnovesne ravni in niso precenjene, rast cen pa se bo v prihodnje ob nižjih stopnjah verjetno nadaljevala,” so zapisali.

Opažajo pa, da je še vedno prisotno neravnovesje med ponudbo in povpraševanjem na trgu. Tveganje za bančni sistem, ki izhaja iz trga nepremičnin, ostaja ocenjeno kot povečano, vendar je rast stanovanjskih posojil zmerila in stabilna, izpostavljenost bančnega sektorja do **gradbeništva** pa nizka.

Negotovosti v mednarodnem okolju se še naprej povečujejo, kar se kaže v šibkejši rasti slovenskega gospodarstva. V Sloveniji so bile gospodarske razmere v tekočem letu dobre; gibanja na trgu dela so ob rasti plač in zasebne potrošnje ostala ugodna, dolg države se je znižal, inflacija krepila. Z nadaljnjim ohlajanjem gospodarstva se lahko gospodarske razmere poslabšajo in tveganja za bančni sistem povečajo.

Kapitalska ustreznost bančnega sistema je relativno dobra, kar krepi sposobnost za pokrivanje izgub ob morebitnih stresnih situacijah, vendar so razlike med bankami precejšnje. Odpornost bančnega sistema na tveganje, ki izhaja iz ročnostne neusklajenosti naložb in obveznosti, je zaradi visoke likvidnosti dobra. Odpornost nebančnega finančnega sistema, ki predstavlja četrtno slovenskega finančnega sistema, pa je, kot izpostavlja Banka Slovenije, razmeroma visoka, vendar se na nekaterih področjih tveganja krepijo.

Med izzivi v prihodnje navaja, da so banke relativno dobro usposobljene za odvrčanje kibernetičnih napadov, njihova sposobnost ublažiti posledice tovrstnih napadov, če bi do njih vendarle prišlo, pa je pomanjkljiva. (sta)

MAG. ALIDA REJEC,
DIREKTORICA SEKTORJA ZA RAZVOJ V SENG

Pri izvajanju investicij sledimo načelu večnamenskosti

Soške elektrarne Nova Gorica na povodju Soče upravljajo kar 29 hidroelektrarn, od tega na Soči obratuje pet velikih sistemskih elektrarn in naša edina črpalna elektrarna ČHE Avče. Na pritokih Soče imajo še 23 malih hidroelektrarn, pri čemer so zadnjo MHE Kneža uradno predali v obratovanje septembra letos. Kot pravi mag. Alida Rejec, imajo še kar nekaj ambicioznih načrtov, povezanih z izrabo obnovljivih virov energije, tudi na področju izrabe vetra in sonca.

Besedilo: **Martina Pavlin**; fotografiji: **Marko Mladovan**

Mag. Alida Rejec je direktorica sektorja za razvoj v podjetju Soške elektrarne Nova Gorica, kjer je tudi začela svojo poklicno pot. Diplomirana inženirka **gradbeništva** je v letu 2003 magistrirala s področja varstva voda in ima bogate izkušnje pri vodenju investicij v hidroenergetske objekte na porečju Soče. V svoji bogati karieri v družbi SENG je vodila in sodelovala pri številnih projektih, omenimo le največje HE Solkan (1984), MHE Zadlaščica (1989), HE Plave II in HE Doblar II (2002) in ČHE Avče (2010). Poseben strokovni izziv ji predstavlja področje razvoja izkoriščanja hidroenergetskega potenciala vodotokov ob sprejemanju odgovornosti do narave in okolja.

Umeščanje energetskega objekta v prostor je že dolga leta ena večjih ovir pri izpeljavi načrtovanih investicij elektroenergetskih družb. Kakšni so vaši pogledi na tovrstno problematiko?

Družba Soške elektrarne Nova Gorica ima več kot sedemdesetletno tradicijo. Njeno osnovno poslanstvo je proizvodnja obnovljive energije na Soči in njenem povodju. To je okoljsko občutljiv prostor, saj je svet ob Soči in njenem povodju biotsko raznovrsten. Odgovornost in spoštovanje narave in okolja sta vtakana v delovanje družbe SENG. Zavedamo se, da si razvoj in ohranjanje narave lahko nasprotujeta, ob celostnem in dolgoročno naravnem pristopu pa razvoj bogati in hkrati v območju ustvarja priložnosti. Vsak objekt prispeva k razvoju infrastrukture in generira nove razvojne možnosti na številnih področjih.

Umeščanje hidroenergetskih objektov je kompleksen postopek. Gradnja je zahteven poseg v prostor, s katerim vplivamo na naravno krajino – na floro in favno ter na družbeno okolje. Zapleteni in predvsem dolgotrajni so tudi upravni postopki. Zato je po mojem mnenju nujno treba iskati širok konsenz. To lahko storimo tako, da prisluhnemo vsem deležnikom v prostoru, hkrati pa je nujno, da smo pri vseh korakih strokovni, saj lahko le tako pridemo do ciljev, sprejemljivih za večino.

Kako se konkretno v vaši družbi soočate z vsemi temi izzivi?

V Soških elektrarnah si prizadevamo za trajnosten in sonaraven razvoj. Pri umeščanju objektov to v praksi pomeni, da v proizvodne objekte vgrajujemo načela večnamenskosti. Tako so

novi razvojni projekti usmerjeni k iskanju rešitev, ustreznih in sprejemljivih za vse deležnike.

Ob zasnovi objekta tudi dosledno sledimo načelom skladnosti z okoljevarstvenimi zahtevami in skrbi za ohranjanje naravnega ravnovesja. Projekt je energetsko in ekonomsko sprejemljivejši kot večnamenski objekt, če je zasnovan interdisciplinarno – v povezavi z oskrbo s pitno vodo, z vzrejo rib in ribogojništvom, za ohranitev kulturne dediščine, v povezavi z reševanjem vodnogospodarske problematike itd.

Ne nazadnje je naše vodilo pri načrtovanju tudi sprejemljiva mera upoštevanja potreb in pričakovanj lokalnih skupnosti, gospodarstva, ribiških družin, društev in drugih deležnikov.

Za razvoj rabe vodnih virov, razvoj Posočja in razvoj SENG je treba nedvomno dopustiti preverjanje možnosti za hidroenergetsko izrabo povodja Soče, predvsem v smislu večnamembnosti objektov. Vsak nov objekt tako prispeva k razvoju infrastrukture v lokalnem okolju in širše. Tudi zato so prebivalci krajev ob Soči do zdaj sprejemali elektroenergetske objekte kot del lastne infrastrukture in ne le kot vir energije.

Nam lahko naštejete nekaj takih primerov dobre prakse?

V do zdaj uresničenih projektih in investicijah v zadnjih tridesetih letih so se v objekte vgrajevala omenjena načela drugih rab. Hidroelektrarne so veliko več kot le proizvodni objekti, so zanesljiv vir ob havarijah in naravnih nesrečah, hranilniki vode v sušnih obdobjih in zadrževalniki ob poplavih. Hkrati vsak objekt po svoje prispeva delež k razvoju lokalnega okolja.

Zgovoren primer je HE Zadlaščica iz leta 1989. Gre za lep primer umeščanja gospodarskega objekta v občutljiv naravni prostor Triglavskega narodnega parka, hkrati je to večnamenski objekt, saj zagotavlja pitno vodo za širše območje Tolmina in Mosta na Soči. Na vodotoku Tolminka v sožitju delujeta mala HE Tolmin in ribogojnica. Pokriti bazeni ribogojnice so namenjeni vzreji lipana, ki ga ob soški postrvi ribiška družina Tolmin vlaga v vodotoke Posoč-

ja. Tudi Kanomeljske klavže so zgleden primer večnamenskosti energetskega objekta. Zgrajene so bile leta 1813 pod vladavino cesarja Napoleona I. na vodotoku Klavžarica. Akumulirale so do 16.000 kubičnih metrov vode in za potrebe rudnika obratovala do leta 1912. Leta 2001 se je začela dolgo načrtovana obnova klavž, ki se je končala spomladi 2005. Sanacija je potekala v skladu z zakonom o varstvu kulturne dediščine in v sodelovanju s kulturnim ministrstvom in Mestnim muzejem Idrija. Za klavžami akumulirana voda se danes uporablja za proizvodnjo elektrike v mali HE Klavžarica. Prav tako je vodni kanal idrijske rake iz 16. stoletja znameniti spomenik, ki je del Unescove svetovne dediščine, danes pa rake služijo kot dovodni kanal

Potencial vsake organizacije sloni na ustvarjalni sposobnosti predhodnih in sedanjih generacij zaposlenih, ki z jasno vizijo, visokim strokovnim znanjem, predvsem pa neustavljivo energijo in predanostjo uresničujejo svoje načrte.

za malo HE Mesto. V Idriji obratuje tudi mala HE Marof, ki je ena najzanimivejših še delujočih rudniških elektrarn ter izjemen primer ohranjanja tehnične in kulturne dediščine, leta 1999 je prejela priznanje občine Idrija za najbolje urejen industrijski objekt.

To so le najzgovornejši primeri, našteja pa bi jih lahko še več.

Ste družba, ki se ponaša z največjim številom malih hidroelektrarn v Sloveniji.

Je to dejstvo ovira ali prednost?

V Soških elektrarnah Nova Gorica upravljamo kar 23 malih hidroelektrarn skupne proizvodnje 73 GWh. Največja med njimi je MHE Zadlaščica iz leta 1989 (instalirane moči 8 MW, letno proizvede 30.000 MWh), najmanjša je MHE Jelenk (instalirane moči 0,07 MW, letno proizvede 100 MWh), najstarejša – MHE Možnica je iz leta 1911 (instalirane moči 0,53 MW, letna proizvodnja 2.300 MWh) in najnovejša MHE Kneža iz leta 2018 (moči 0,85 MW in proizvodnje 3.300 MWh).

Dejstva so zgovorna že sama po sebi – imamo znanje in ekipo, ki zmore samostojno projektirati, zgraditi in upravljati male hidroelektrarne. Prepričani smo, da

so bogate izkušnje na tem področju naša konkurenčna prednost.

Kot sem že poudarila, je naše vodilo pri načrtovanju in izgradnji HE objektov njihova večnamenska izraba z namenom, da bi pridobivanje električne energije nadgradili z rešitvami, ki ponujajo dodatne koristi. Pri energetski izrabi vodnega potenciala Soče in porečja vedno upoštevamo stroge okoljevarstvene vidike, prav tako so upoštevana vsa načela trajnostnega in sonaravnega razvoja, ob optimalni energetski izrabi vodotokov in stroškovni učinkovitosti tako pri izgradnji kot pri obratovanju elektrarn. Poleg tega je pomembno pravočasno in stalno sodelovanje z vsemi nosilci urejanja prostora, zlasti z lokalno skupnostjo, na katero objekt vpliva.

Pred kratkim ste slavnostno v uporabo predali MHE Knežo, katere gradnja je bila še zlasti zahtevna. V čem je pomen tega objekta?

Elektrarna je v celoti plod domačega znanja in v družbi smo upravičeno ponosni na to, da smo izpeljali celoten projekt sami – od ideje, načrtovanja, projektiranja, nadzora do same izvedbe. MHE Kneža bo na leto proizvedla okoli 3,3 GWh dragocene obnovljive električne energije. Z izgradnjo MHE Kneža se bo povečala proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov, hkrati pa se bo izboljšala tudi oskrba z električno energijo na širšem območju Baške Grape.

Na vodotoku Kneža imamo že dve delujoči mali HE, še ena elektrarna na tem vodotoku je v rokah zasebnikov.

Z gradnjo nove MHE Kneža smo začeli v drugi polovici leta 2016, s tovarniškim poskusnim obratovanjem je elektrarna začela delovati julija 2018, oktobra istega leta pa je bil uspešno opravljen še tehnični pregled, ki je pogoj za začetek rednega obratovanja. Gradnja te MHE je bila še zlasti zahtevna, predvsem zaradi vkopa 2.300 metrov dolgega tlačnega cevovoda v lokalno cesto, ki je edina povezava med vasjo Kneža in Kneškimi Ravnami. Pri tem projektu je bil prvič v naši družbi uporabljen novi material za tlačni cevovod, in sicer iz poliestra, ki ima poleg nižje cene, prednost pred jeklenim

tudi zaradi hitrejšje vgradnje. Ob tem je bil poseben izziv zagotoviti vsakodnevno prevoznost edine dostopne ceste za lokalno prebivalstvo. Maja letos smo na novo asfaltirali še lokalno cesto, kar je bil projektni pogoj občine.

V okviru izgradnje male hidroelektrarne Kneža je omogočen tudi prehod za vodne organizme – ribja steza kot podaljšek objekta zajetja ob desnem bregu struge vodotoka. S tem je ribam in drugim vodnim organizmom omogočena migracija, in sicer gorvodno in dolvodno prek zajemnega pragu. Prek prehoda se zagotavlja tudi del predpisanega ekološko sprejemljivega pretoka.

Kateri pa so tisti aktualni projekti, s katerimi se trenutno ukvarjate?

Vsi razvojni projekti družbe SENG stremijo k povečanju deleža obnovljive energije, tudi ko gre za rekonstrukcije že obstoječih objektov. Potekajo aktivnosti za prenovalo male HE Hubelj na istimenskem vodotoku. Elektrarna je bila zgrajena leta 1931 in je bila ob nastanku

najmočnejša mala HE na Primorskem. HE Hubelj obratuje že 88 let. V tem času so se določeni deli objekta in oprema iztrošili do te mere, da je popolna prenova nujna. V sklopu rekonstrukcije se bo v celoti zamenjalo tlačni cevovod, ki bo v zgornjem delu potekal po novi, stabilnejši trasi. Izvedla se bo tudi sanacija bazena, prelivnega kanala in dovodnega kanala. Zaradi izrabljene opreme bomo v strojnici zamenjali oba turbinska generatorja. Rekonstrukcijska dela bomo izkoristili tudi za to, da bomo na streho strojnice postavili in namestili fotovoltaične module. To bo prva, a prepričana sem, da ne zadnja, sončna elektrarna v SENG. Iskanje novih možnosti izkoriščanja obnovljivih virov energije je pomemben del vizije skupine HSE.

Prav tako smo tik pred prenovalo male HE Knežke Ravne 1, ki obratuje že od leta 1979, v vsem tem času pa ni bila deležna večjih investicijsko-vzdrževalnih del. Nova sodobna oprema bo bistveno pripomogla k boljšemu izkoristku vodnega potenciala in zanesljivejšemu obratovanju elektrarne.

Pripravljamo tudi vse potrebno za rekonstrukcijo 110 kV stikališča Doblar, zgrajenega v letu 1940 v sklopu HE Doblar in v letu 1996 dograjenega s 110 kV poljem za HE Doblar 2. V teku je odprodaja elektroenergetske prenosne infrastrukture sistemskemu operaterju. Za izvedbo prenosa prenosnega dela 110 kV stikališča je zaradi iztrošenosti opreme treba celovito obnoviti stikališče. Investicija se glede na lastništvo naprav vodi kot skupni projekt z Elesom.

Energetika je pred velikimi spremembami. Kateri dejavniki bodo po vašem mnenju najbolj vplivali na prihodnost Soških elektrarn?

Menim, da so za uspešen razvoj Soških elektrarn ključni zaposleni. Potencial vsake organizacije sloni na ustvarjalni sposobnosti predhodnih in sedanjih generacij zaposlenih, ki z jasno vizijo, visokim strokovnim znanjem, predvsem pa neustavljivo energijo in predanostjo uresničujejo svoje načrte. Veseli me, da smo v naši družbi vzpostavili sistem prepoznavanja inovativnih idej med zaposlenimi. Pred kratkim smo organizirali dve razvojni delavnici in k sodelovanju povabili prav vse sodelavce, ki so s svojimi raznoterimi znanji, razmišljanji in izkušnjami sooblikovali širok in pester nabor razvojnih pobud in predlogov izboljšav. Nad odzivom smo bili pozitivno presenečeni, saj smo prejeli kar 23 predlogov, od tega se nekateri med njimi uvrščajo med inovacije.

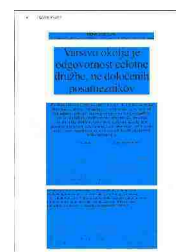
Izzivi prihodnosti so vsekakor povezani s trajnostnim razvojem in prehodom v nizkoogljično družbo, z e-mobilnostjo in digitalno preobrazbo. Ta dejstva nas postavljajo pred nove, zahtevne naloge. V takem kompleksnem okolju si družba SENG lahko zagotovi nadaljnji uspešen razvoj samo z velikim ustvarjalnim potencialom, strokovnim znanjem in pripravljenostjo, da ideje uspešno in pravočasno uresniči. Pri tovrstnih prizadevanjih imamo veliko podporo matične družbe HSE, ki spodbuja inovativne rešitve pri iskanju novih potencialov.

Vseskozi tudi raziskujemo in presojava možnosti za pridobitev novih vodnih pravic na porečju Soče ter za pridobitev lokacij, primernih za izrabo vetrnega potenciala in sončne energije.

Umeščanje
energetskih
objektov je izjemno
občutljiv poseg
v prostor, zato je
nujno iskati širok
konsenz med stroko
in vsemi deležniki v
prostoru.

IRENA DEBELJAK,
POOBlašČENKA ZA VARSTVO OKOLJA V ENERGETIKI LJUBLJANA

Varstvo okolja je odgovornost celotne družbe, ne določenih posameznikov

Pooblaščenka za varstvo okolja v Energetiki Ljubljana Irena Debeljak je aktivno vključena v vse okoljske izzive na obeh lokacijah družbe ter opozarja na pravočasno prilagoditev novim okoljskim omejitvam in zahtevam. Zakonodaja na področju okolja je vedno bolj zahtevna, se zelo hitro spreminja in je tudi zelo obširna, če ni aktivnega sodelovanja med vsemi zaposlenimi na vseh ravneh družbe, pa je tudi težko obvladljiva.

Besedilo: **Miro Jakomin**; fotografiji: **arhiv Energetike Ljubljana**

Irena Debeljak je končala študij kemijskega inženirstva in se pred več kot 20 leti zaposlila v Termoelektrarni Toplarni Ljubljana (TE-TOL) na delovnem mestu ekolog. Stalno se udeležuje usposabljanj na različnih področjih, predvsem glede vedno novih zahtev zakonodaje, tako na področju emisij snovi v zrak, vode, hrupa, odpadkov in tudi na področju sistemov vodenja kakovosti in ravnanja z okoljem. Po njenih besedah se ji je delovno mesto v okviru spremembe sistemizacije pogosto spreminjalo. Najprej je bila odgovorna samo za okolje, potem so ji dodali sistem ravnanja z okoljem, po pripojitvi TE-TOL k Energetiki Ljubljana pa je poleg okolja in sistema ravnanja z okoljem odgovorna za sistem vodenja kakovosti.

Delo pooblaščenke za varstvo okolja v Energetiki Ljubljana je povezano s sodelovanjem pri uvajanju okolju manj škodljivih tehnologij, z nadzorom nad izvajanjem predpisanih ukrepov varstva okolja in z zagotavljanjem javnosti podatkov o obremenjevanju okolja v skladu z zakonom. Katere so vaše pomembnejše zadolžitve, naloge, odgovornosti na tem področju?

Pomembnejše zadolžitve pri mojem delu so usmerjene predvsem v izpolnjevanje vseh okoljskih zahtev. Da izpolnjujemo vedno strožje omejitve in zahteve, sem tako prisotna pri vseh večjih projektih, povezanih z našimi napravami. Pri tem podajam omejitve glede vpliva na okolje glede segmentov zraka, vode, hrupa – torej tehnike, s katerimi ne bomo presegali omejitev in bomo izvedli vse ukrepe preprečevanja onesnaževanja.

Naša družba ima na obeh lokacijah različna okoljska dovoljenja. Torej, ne glede na to, da smo družba, ki ima naprave in obrate na dveh lokacijah, moramo za vsako od lokacij pridobiti svoje, ločeno okoljevarstveno dovoljenje. Najobširnejše zahteve so zapisane v okoljevarstvenem dovoljenju za naprave, t. i. dovoljenju IED, kjer so opredeljene mejne vrednosti emisij snovi v zrak in vode, pa tudi glede hrupa, ravnanja z odpadki, elektromagnetnega sevanja, naprav za hlajenje. Avgusta 2021 začnejo veljati zaključki BAT za velike kurilne naprave, ki podajajo strož-

je omejitve glede emisij snovi v zrak. V vsakem dovoljenju so zapisane tudi vse obveznosti glede meritev in poročanja.

Poleg tega imamo tudi okoljevarstveni dovoljenji za obrat tveganja za okolje, t. i. dovoljenje SEVESO, v katerem gre za vrsto zapisov, ki opredeljujejo preprečevanje in ukrepanje v primeru nesreč zaradi uporabe in skladiščenja nevarnih snovi. Poleg tega imamo še dovoljenji za izpust toplogrednih plinov, ki opredeljujeta načrta monitoringa emisij CO₂, potem so tu še poročanje v okviru dajatve CO₂, poročanje o količini načrpane vode ipd.

Javnosti zagotavljamo podatke v sklopu obveznega poročanja Agenciji Republike Slovenije za okolje (ARSO), Ministrstvu za okolje in prostor (MOP), Finančni upravi Republike Slovenije (FURS), inšpektorjem, Statističnemu uradu Republike Slovenije (SURs) in tudi v sklopu mobilnega portala. Prav tako imamo redno letno srečanje s četrtno skupnostjo Moste. O aktivnostih na področju okolja poročamo tudi v okviru internega glasila Megavat.

Kakšni so vaši pogledi na zagotavljanje varstva okolja pri nas, pa tudi širše, v smislu globalnih podnebnih sprememb v svetu? Ali gre na tem področju za prave načine reševanja te problematike ali bi morda morali sprejeti še kakšne druge bolj učinkovite ukrepe, da bi splezali na »zeleno vejo«?

Menim, da je sodelovanja na različnih področjih premalo, pa naj gre za sodelovanja med ministrstvi ali v organih v samih ministrstvih, ali pa gre za premalo sodelovanja med znanostjo, industrijo in drugim sektorji. Da ne govorim o tem, da bi se morali vsi zavedati, da je odgovornost za varovanje okolja naloga vseh nas in ne samo nekaterih posameznikov. Vsekakor ne razumem, da se v Sloveniji nič ne da, nič ne sme, ker se tako varuje narava. Pa se res? Sprašujem se, ali ni to samo del lobiranja, pritegnitev pozornosti ipd.

Če gledam globalno, na primer podnebne spremembe, priznam, da bomo, žal, s takim razmišljanjem in delovanjem, kot ga imamo trenutno, težko prišli v brezogljicho družbo; upam vsaj, da

bomo dosegli cilje iz Pariškega sporazuma. Najbrž poznate rek: »We want changes, but we do not change.« Vsi bi radi imeli materialne dobrine, ne vem pa, če smo se čemu pripravljeni odreči v imenu varovanja narave. Mogoče bi morali za ohranitev virov bolj spodbujati krožno gospodarstvo, toda tudi tu ni nekih strategij oziroma zavez, tako da bomo na tem področju morali bolj aktivno delovati. Treba bo vzpostaviti ekonomsko-socialno in okoljsko ravnotežje, potem bomo mogoče le »splezali na zeleno vejo«, kot ste dejali.

S čim se trenutno največ ukvarjate na vašem delovnem področju? Čemu namenjate največjo pozornost, kaj vas najbolj spodbuja, motivira?

V letošnjem poletju sem se ukvarjala z vlogo za pridobitev brezplačnih emisijskih pravic za obdobje 2021–2025

S priključevanjem stavb na sistem daljinskega ogrevanja in sistem oskrbe s plinom ter z zmanjševanjem individualnih kurišč se je kakovost zraka bistveno izboljšala predvsem zaradi zmanjšanja emisij žveplovega dioksida (SO₂), ki so danes kar tridesetkrat manjše, kot so bile pred tridesetimi leti.

za proizvodnjo toplote, do česar smo, kot je zapisano v uredbah EU, upravičeni. Prav tako pa tudi s problemom, da pepela, ki je v najboljših razpoložljivih tehnikah opredeljen kot material, ki naj bi se uporabljal v **gradbeništvu**, zaradi napačnih interpretacij pa ga nihče ne želi na svoji lokaciji, to je t. i. učinek NIMBY.

Največjo pozornost pri delu zahtevajo roki, ki jih določajo različni deležniki. Do kdaj je treba oddati poročila, vloge, dopolnitve in drugo. Izzivi pri delu so predvsem v tem, da če pripravim zadeve dan pred rokom, sem v bistvu že »na konju«. Izzivi so vsakodnevni, saj se moramo zaradi sprememb zakonodaje sproti prilagajati na te spremembe.

Kako premagujete morebitne stresne situacije?

Stres je obvladljiv, saj je že neke vrste rutina, ker se z njim soočamo vsakodnevno, tako da so zaznana samo rahla

odstopanja, ko se nabere več zadev za reševanje hkrati. Naredim si prednostno listo, kaj je treba narediti, in potem dopolnujem zadeve, ko nastanejo nove okoliščine. Pri izpeljavi nalog se seveda pojavljajo tudi težave, pa ne zaradi nesodelovanja, ampak predvsem zato, ker se samo poslušamo in se ne slišimo. Tako kot je v življenju ... Vidimo samo svoje probleme in ne drugih. Če sem pri tem natančnejša: velikokrat menimo, da se z okoljem ukvarja ta ali ona služba, ne pa jaz.

Kako v Energetiki Ljubljana spremljate emisije snovi v zrak? Kakšno je trenutno stanje kakovosti zraka v Ljubljani?

V Energetiki Ljubljana na obeh lokacijah opravljamo zakonsko zahtevane meritve emisij snovi v zrak, torej tako glede trajnih meritev kot občasnih. Vse meritve dokazujejo, da smo pod predpisanimi mejnimi vrednostmi. Kar zadeva meritve kakovosti zraka, so merilna mesta pretežno v središču mesta (Bežigrad, Gospodarsko razstavišče in Tivolska-Vošnjakova) ter na suburbanem območju (Biotehniška (jugovzhodni del mesta) in Zadobrova (severovzhodni del mesta)). Na mobilnem portalu poleg emisijskih vrednosti prikazujemo tudi meritve kakovosti zraka na postaji Zadobrova, Bežigrad (lastnik ARSO) in Tivolska-Vošnjakova (lastnik MOL). Kakovost zraka v MOL se je s prehodom na sistem daljinskega ogrevanja precej izboljšala. Daljinska oskrba s toploto in zemeljskim plinom pomembno prispeva k večji kakovosti zraka v Ljubljani. S priključevanjem stavb na sistem daljinskega ogrevanja in sistem oskrbe s plinom ter z zmanjševanjem individualnih kurišč se je kakovost zraka bistveno izboljšala predvsem zaradi zmanjšanja emisij žveplovega dioksida (SO₂), ki so danes kar tridesetkrat manjše, kot so bile pred tridesetimi leti. Oba sistema oskrbe z energijo sta tudi pomemben ukrep za zmanjševanje onesnaženosti zraka s prašnimi delci (PM10). Ti v največji meri izvirajo iz emisij individualnih kurišč in prometa, zato Energetika Ljubljana poleg spodbujanja priključevanja na daljinsko

energetsko oskrbo že več let dejavno sodeluje pri spodbujanju uporabe okolju prijaznih vozil na stisnjen zemeljski plin (CNG ali metan).

Daljinska oskrba s toploto pomembno prispeva k večji kakovosti zraka v Ljubljani.

Glede vprašanja o PM10 bi povedala, da vpliva emisij prahu oziroma PM10 iz Energetike Ljubljana na čezmerno onesnaženje kakovosti zunanjega zraka dejansko ni. Emisije prahu in posledično tudi emisije PM 10 so se prek 40 let obratovanja v veliki meri znižale z uporabo visoko učinkovitih filtrov. Danes so emisijske vrednosti prahu nižje od vrednosti, opredeljenih v zaključkih BAT, pod 20 mg/Nm³.

Kot zagotavljate v Energetiki Ljubljana, energetsko srce Ljubljane utripa za okolje in po črki zakona. Pa vendar: ali kdaj kot pooblaščenka za varstvo okolja odstopate od strogih okoljevarstvenih zahtev?

Tukaj ne odstopam. Zahteve so jasne, opravljamo meritve, rezultati so znani in brezkompromisno je treba upoštevati vse zahteve, ki jih postavlja zakonodaja na področju okolja in se implementirajo pri našem delovanju.

Kaj bodo po vašem mnenju prinesle prihajajoče aktivnosti?

Kaj si najbolj želite kot pooblaščenka za varstvo okolja?

Vse prihajajoče aktivnosti bodo prinesle še več dela na področju okolja. Ni kaj, delovno bo. Kot sem že omenila, si želim boljšega sodelovanja med različnimi področji. Tako bi najraje videla, da bi se, na primer, izdelal poseben informacijski sistem, ki bi avtomatično poročal različne podatke, skladno z zahtevami zakonodaje in dovoljenji. To bi mi prihranilo kar precej časa, da bi lahko pregledala različne dokumente o najboljših razpoložljivih tehnikah, ki bi jih potem lahko implementirali v naše naprave.

Kot pooblaščenka za varstvo okolja si seveda želim pravočasno izvedbo projekta plinsko-parne elektrarne, s katero bomo zmanjšali porabo premoga za 70 odstotkov. Želim si tudi, da bo čim manj pritožb s strani okoliških prebivalcev, novinarjev, ki ne bodo pisali samo o slabih novicah.

Ste tudi glavna urednica zanimive strokovne revije Megavat.

Kako ste s sodelavci organizirani pri njeni pripravi in izdajanju, katera uredniška načela in cilje uresničujete pri tem delu?

Megavat izhaja od leta 2003, in sicer vsake tri mesece. Vsaj mesec dni pred izidom vsake številke se sestane uredniški odbor, ki ga sestavljajo zaposleni z različnih področij dela. Revija ima standardne rubrike, s katerimi vsebinsko pokrijemo vsa ključna delovna področja, od proizvodnje, vzdrževanja naprav do oskrbe uporabnikov s toploto in plinom, trženja storitev. Imamo tudi posebno rubriko, namenjeno vsebinam s področja okolja, objavljamo različne pogovore, tako z zunanjimi strokovnjaki kot s sodelavci ...Vsebine so strokovne ter tudi poljudne in bolj sproščene, s čimer zajemamo širok interesni krog bralcev. Revijo poleg vseh zaposlenih prejemajo tudi naši upokoženci in zainteresirana javnost (deležniki, poslovni partnerji, novinarji itd.).

V septembrski številki Megavata ste se v uvodniku dotaknili tudi problematike pepela in žlindre, ki je pred kratkim v delu medijev po vašem mnenju neupravičeno naletela na negativen odmev. Kot

ste zapisali, je ta material izredno koristen v gradbeni industriji in ga je treba uporabiti v okviru krožnega gospodarstva. S čim utemeljujete svojo trditev?

Gradbeništvo je po mnenju stroke idealno področje za uporabo recikliranih odpadkov in zato pomembno prispeva k vzpostavljanju krožnega gospodarstva. Strokovno je dokazano, da sta pepel in žindra reaktiven material, ki nase veže toksične snovi in jih trajno imobilizira, kar preprosto pomeni, da jih onemogoči, zaradi česar je ta material izredno koristen v gradbeni industriji in ga je treba uporabiti v okviru krožnega gospodarstva ... Povedano drugače ima ta material zaradi svojih lastnosti potencial kot aditiv za imobilizacijo drugih nenevarnih in tudi nevarnih odpadkov ter kot aditiv za remediacijo onesnaženih zemljin. Z ustrezno predelavo lahko nastanejo gradbeni materiali za zemeljska dela, na primer za nasipe.

Kaj vam v prostem času oziroma na dopustu daje največ energije?

Rada hodim v hribe v vseh letnih časih, poleti plavam v jezeru in seveda brez smučanja žal tudi ne gre. Prosti čas poskusim čim večkrat preživeti v naravi. Narava je tista, ki nam daje energijo, in prav zato je ne smemo uničiti.

naš Stik | 19

Daljinska oskrba s
toploto in zemeljskim
plinom pomembno
prispeva k večji
kakovosti zraka
v Ljubljani.

Banka Slovenije zaznala povečanje ključnih sistemskih tveganj za finančno stabilnost

18.12.2019 13:36

Banka Slovenije je v drugem in tretjem četrtletju zaznala povečanje ključnih sistemskih tveganj za finančno stabilnost. Povečano je dohodkovno tveganje, predvsem zaradi povečane negotovosti glede ustvarjanja stabilnega prihodka kot enega izmed ključnih izzivov v bančnem sistemu. Povečano ostaja tudi tveganje, ki izhaja iz trga nepremičnin.

Kot v poročilu o finančni stabilnosti izpostavlja Banka Slovenije, je tveganje na trgu nepremičnin prisotno predvsem zaradi visoke rasti cen stanovanjskih nepremičnin v zadnjih letih, vendar se tveganje zmanjšuje. Tveganja za finančno stabilnost izhajajo tudi iz makroekonomskega okolja, predvsem iz negotovosti v mednarodnem okolju in ohlajanja gospodarske aktivnosti tudi v Sloveniji.

Kreditno tveganje je ocenila kot nizko zaradi uspešnega znižanja nedonosnih izpostavljenosti v zadnjih letih. "Vendar ga izpostavljam zaradi rahljanja kreditnih standardov pri potrošniških posojilih, ki bi brez ukrepov Banke Slovenije na tem področju lahko prispevali k ponovnem poslabšanju kakovosti portfelja," so pojasnili na Banki Slovenije.

Banka Slovenije je dohodkovno tveganje ocenila kot povečano zaradi vztrajanja nizkih obrestnih mer in pričakovanja manj ugodnih razmer za ustvarjanje neto obrestnih prihodkov bank. Pogoji za doseganje in ohranjanje dobičkonosnosti se zaostrejejo, dobičkonosnost bančnega sistema pa je visoka predvsem zaradi visokih neobrestnih prihodkov ter neto sproščanja oslabitev in rezervacij pri bankah.

"V okolju nizkih obrestnih mer in ob ohlajanju gospodarske rasti bo dobičkonosnost bank tako odvisna od kreditne aktivnosti bank, ne le pri gospodinjstvih, temveč predvsem pri podjetjih. Pomemben dejavnik visoke dobičkonosnosti bank, neto sproščanje oslabitev in rezervacij, ob ohlajanju gospodarske rasti ni vzdržen," so navedli.

Z ohlajanjem gospodarstva in poslabšanjem razmer na trgu dela bi se lahko zmanjšala tudi sposobnost gospodinjstev za odplačevanje posojil. Potrošniška posojila sicer predstavljajo manjši delež kreditnega portfelja bank, vendar so zaradi visoke rasti v zadnjih letih hitro pridobila na pomenu. Povprečna višina potrošniškega posojila se je v zadnjih letih močno povečala, ročnosti, ki so bile v primerjavi z drugimi državami EU med najdaljšimi, pa so se še podaljševale.

Finančni položaj gospodinjstev, h katerim se banke v zadnjih letih vse bolj usmerjajo, je bil doslej dober, vendar bi se ta značilnost s hitrim naraščanje potrošniških posojil lahko začela spreminjati. Medtem pa bi lahko podjetja zaradi nizke zadolženosti, visokih dobičkov in visoke likvidnosti sama uspešno absorbirala morebitne šoke iz zunanjega okolja, kar bi omejilo njihov prenos v bančni sektor.

Banka Slovenije je analizirala tudi rast cen nepremičnin, ki je bila v zadnjih letih visoka, letos pa se je z ohlajanjem gospodarske rasti pričela umirjati. "Ocenjujemo, da so cene nepremičnin blizu ravnovesne ravni in niso precenjene, rast cen pa se bo v prihodnje ob nižjih stopnjah verjetno nadaljevala," so zapisali.

Opažajo pa, da je še vedno prisotno neravnovesje med ponudbo in povpraševanjem na trgu. Tveganje za bančni sistem, ki izhaja iz trga nepremičnin, ostaja ocenjeno kot povečano, vendar je rast stanovanjskih posojil zmerna in stabilna, izpostavljenost bančnega sektorja do **gradbeništva** pa nizka.

Negotovosti v mednarodnem okolju se še naprej povečujejo, kar se kaže v šibkejši rasti slovenskega gospodarstva. V Sloveniji so bile gospodarske razmere v tekočem letu dobre; gibanja na trgu dela so ob rasti plač in zasebne potrošnje ostala ugodna, dolg države se je znižal, inflacija krepila. Z nadaljnjim ohlajanjem gospodarstva se lahko gospodarske razmere poslabšajo in tveganja za bančni sistem povečajo.

Kapitalska ustreznost bančnega sistema je relativno dobra, kar krepi sposobnost za pokrivanje izgub ob morebitnih stresnih situacijah, vendar so razlike med bankami precejšnje. Odpornost bančnega sistema na tveganje, ki izhaja iz ročnostne neusklajenosti naložb in obveznosti, je zaradi visoke likvidnosti dobra. Odpornost nebančnega finančnega sistema, ki predstavlja četrtno slovenskega finančnega sistema, pa je, kot izpostavlja Banka Slovenije, razmeroma visoka, vendar se na nekaterih področjih tveganja krepijo.

Med izzivi v prihodnje navaja, da so banke relativno dobro usposobljene za odvrčanje kibernetičnih napadov, njihova sposobnost ublažiti posledice tovrstnih napadov, če bi do njih vendarle prišlo, pa je pomanjkljiva.

Ljubljana, 18. decembra (STA)

Foto: STA

Razpoloženje v nemškem gospodarstvu pred božičem občutno boljše

18.12.2019 11:17

München, 18. decembra (STA) - Razpoloženje v nemškem gospodarstvu se je decembra občutno izboljšalo, tako da v novo leto vstopa razmeroma optimistično. Kazalnik, ki ga meri, je glede na november porasel za 1,2 točke na 96,3 točke, je danes objavil inštitut za ekonomske raziskave Ifo iz Münchna.

Kazalnik, ki ga izračunavajo na podlagi anket med približno 9000 podjetji iz industrije, storitvene dejavnosti, trgovine in **gradbeništva**, je tako decembra porasel najbolj po juniju, rast pa presega napovedi analitikov.

Podjetja so bolj zadovoljna tudi s trenutnim položajem, ob pogledu v prihodnost pa so bolj samozavestna, je objavo raziskave pospremil predsednik Ifo Clemens Fuest.

Podjetniška ocena trenutnih razmer je v največjem gospodarstvu območja evra decembra napredovala za 0,8 točke na 98,8 točke, ocena pričakovanj za prihodnje šestmesečje pa za 1,5 točke na 93,8 točke.

Razpoloženje v predelovalni industriji je po Fuestovih besedah manj pesimistično, a so načrti za naprej kljub temu previdni, tako da podjetja napovedujejo zmanjševanje proizvodnje, dodatno težavo pa predstavlja težji dostop do posojil. V tem sektorju se je sicer kazalnik razpoloženja izboljšal za 0,8 točke na minus pet točk.

V storitvenem sektorju se je kazalnik zvišal s 17,4 na 21,3 točke, v trgovini pa znižal z 0,9 točke na nič točk. V **gradbeništvu** je medtem kazalnik dodatno nazadoval, tokrat z 20,3 točke na 17,9 točke.

Globex s.r.l. novi zastopnik za stroje EvoQuip

18.12.2019 | 11:18

*TEREX MATERIALS PROCESSING (MP) je pred tremi leti na trg lansiral novo blagovno znamko Evoquip, ki ponuja obsežen portfelj izjemno kompaktnih strojev za drobljenje in sejanje za rabo v različnih aplikacijah v **gradbeništvu**, cesto gradnji, kamnolomih, kmetijstvu, urejanju krajine, ipd. Z mesecem novembrom so stroji na voljo tudi slovenskim kupcem pri*

podjetju Globex s.r.l., podružnica v Sloveniji iz Logatca, ki je uradni zastopnik Evoquip za Slovenijo.

Družba Terex je videla priložnost, da kupcem v uvodoma naštetih dejavnostih prinese dodano vrednost z zagotavljanjem intuitivne opreme, ki je enostavna za upravljanje in vzdrževanje, varčna z gorivom in enostavna za prevoz. Prijazna uporaba je bil glavni fokus pri snovanju strojev blagovne znamke EvoQuip, ob tem pa ni bila zapostavljena tudi enostavna uporaba ob upoštevanju zahtev in želja kupcev. Ključni poudarek pri delovanju EvoQuip strojev za drobljenje in sejanje je, da na čim bolj osnoven način zadovoljijo potrebo po drobljenju in sejanju.

Enostaven prevoz in vsestranskost

Za vse stroje EvoQuip je značilna kompaktna zasnova, ki bo premagala številne »prometne težave kot so, zahteve po posebnih dovoljenih za prevoz. Prav tako pa jih je zato enostavno pripeljati tudi na lokacije dela, ki imajo omejen prostor. Stroji EvoQuip lahko pridejo neposredno na mesta rušenja, da zdrobijo in presejejo gradbene odpadke; presejejo zemljo z zelenic, parkov ipd.; zdrobijo material z dotrajanih dovozov in opečnih zidov. Tudi

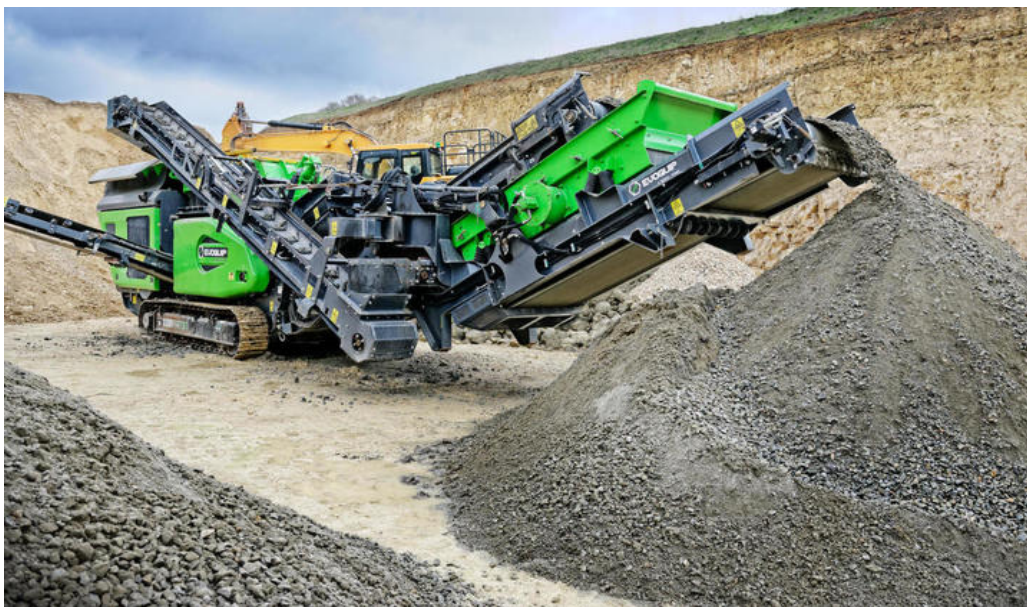
kmetom in izvajalcev kmetijskih dejavnosti nudijo stroji priložnost za uporabo v različne namene izven sezone, ko ne kmetujejo in sicer, lahko z njimi rušijo stare kmetijske zgradbe, drobijo material za dovoze ali za projekte odvodnjavanja. Nekatere modele v ponudbi EvoQuip se lahko prevaža s kmetijsko prikolico kar pomeni, da se lahko pripelje stroj tam kjer je nekoliko težji dostop zaradi ozkih pasov in po podeželskih cestah. Prav tako nudijo odlično rešitev za recikliranje na kraju samem v urbanih območjih, saj so vsi stroji enostavno prenosljivi iz enega delovnega mesta na drugega.

Ponudba strojev EvoQuip za drobljenje se začne s čeljustnim drobilnikom Bison 35, ki lahko proizvede do 30 ton materiala na uro.

Ključni modeli EvoQuip

Razpon strojev za drobljenje se začne s čeljustnim drobilnikom Bison 35, ki lahko proizvede do 30 ton materiala na uro, in sega do udarnega drobilnika Cobra 290, ki lahko proizvede 290 ton materiala na uro. Pod imenom Cobra se nahajajo udarni drobilniki, ki zagotavljajo odlično storilnost, vsestranskost in učinkovito porabo goriva. Odlikuje jih hiter čas nastavitve, intuitiven sistem krmiljenja. Poleg tega je pri vseh drobilnikih na mestu samem možen dostop do motorja, hidravlike, servisnih in točilnih točk, hladilnika in rezervoarja za gorivo ter od stranljiv transportni del stroja za večja vzdrževanja. Upravljaivec lahko vse drobilnike upravlja z daljinskim upravljalnikom iz kabine bagra, ne da bi ugasnil drobilnik.

Cobra 290R je večji udarni drobilnik, ki se je med uporabniki hitro izkazal kot tista prava sila potrebna v aplikacijah v kompaktnem sektorju drobljenja.

Na tem mestu naj izpostavimo najbolj reprezentativen model drobilnikov Cobra. Cobra 290R je večji drobilnik, ki bazira na moči manjšega modela Cobra 230, ki se je hitro uveljavil kot tista prav sila potrebna v aplikacijah v kompaktnem sektorju drobljenja. Srce modela Cobra 290 je udarni drobilnik Terex CR055 z velikostjo rotorja 1000 mm (40") x 1034 mm (41,5"). Največji stroj za presajanje v ponudbi strojev EvoQuip je Colt 1600, ki zmore

presejati do 600 ton materiala na uro. Stroj je mogoče uporabljati v zahtevnih aplikacijah za sejanje kjer je potreba po izjemno natančnem sejanju zaradi zahtevnosti materiala.

Sejalnik Harrier 750.

Vsi stroji so lahko opremljeni s telemetričnim sistemom T-Link, ki lastniku zagotavlja informacije v realnem času o zmogljivosti svojega stroja. Telematika povečuje čas delovanja, razpoložljivost delov in storitev ter zagotavlja sveže podatke s terena.

Stroji EvoQuip so izdelani v obstoječih proizvodnih obratih MP na Severnem Irskem z dodatno podporo in storitvami iz drugih

obratov v Severni Ameriki in Indiji. Za leto 2020 bodo v svoj portfelj dodali več novih izdelkov in strankam postregli z zelo visokim standardom. Vse dodatne informacije o strojih blagovne znamke EvoQuip so na voljo pri zastopniku za Slovenijo podjetju Globex s.r.l., podružnica v Sloveniji iz Logatca.

Splošno

Uspešen zaključek mednarodnega projekta SKILLCO s področja **gradbeništva**

923 udeležencev pilotnih usposabljanj za vse 4 identificirane manjkajoče panožne spretnosti v treh partnerskih državah (SLO, DE, HUN) in razvita nova mobilna aplikacija SKILLgApp z novimi učnimi gradivi Skillco, ki nudi podporo pri učenju in poučevanju!

Mednarodni projekt SKILLCO s področja **gradbeništva** se po dobrih treh letih intenzivnega dela uspešno zaključuje. Na zaključni konferenci v Ljubljani smo predstavili naše triletno delo, rezultate, načrte za v prihodnje in trende, ki jih v strateških dokumentih EK predvideva za izobraževanje in usposabljanje v **gradbeništvu** in ki se zarisujejo v panogi po svetu. **VEČ O KONFERENCI IN BREZPLAČNI DOSTOP DO PREDSTAVLJENA GRADIV IN PRISPEVKOV >>>**

Številni projektni rezultati in izvedena pilotna usposabljanja za gradbene profile (s 4. ravno po EOK) vezana na štiri identificirane manjkajoče panožne spretnosti in znanja v **gradbeništvu**:

- Zelena znanja in spretnosti pri gradnji: Ponovna uporaba in reciklaža gradbenih odpadkov in odpadkov iz rušenja na primeru hiše SKILLCO;
- Gradbene kalkulacije: Izračun stroškov gradnje za novo hišo Skillco;
- Varnost in zdravje pri delu: Preprečevanje mišično-kostnih obolenj pri gradbenih delavcih ter
- Pismenost: Branje načrtov in terminsko planiranje gradnje hiše Skillco

smo pregledno umestili v mobilno aplikacijo, delno zasnovano v razdelku za učence tudi z elementi iger (kviz, dnevni gibalni trening...).

Ključne namene in cilje projekta Skillco smo dosegli:

-razvoj 4 novih večjezičnih učnih modulov, ki se vključujejo v redne izobraževalne programe v 3

države EU (deloma prek odprtega kurikula) in s skupnimi učnimi gradivi pomagajo pedagoškemu kadru po državah EU (podpis strategija akreditacije)

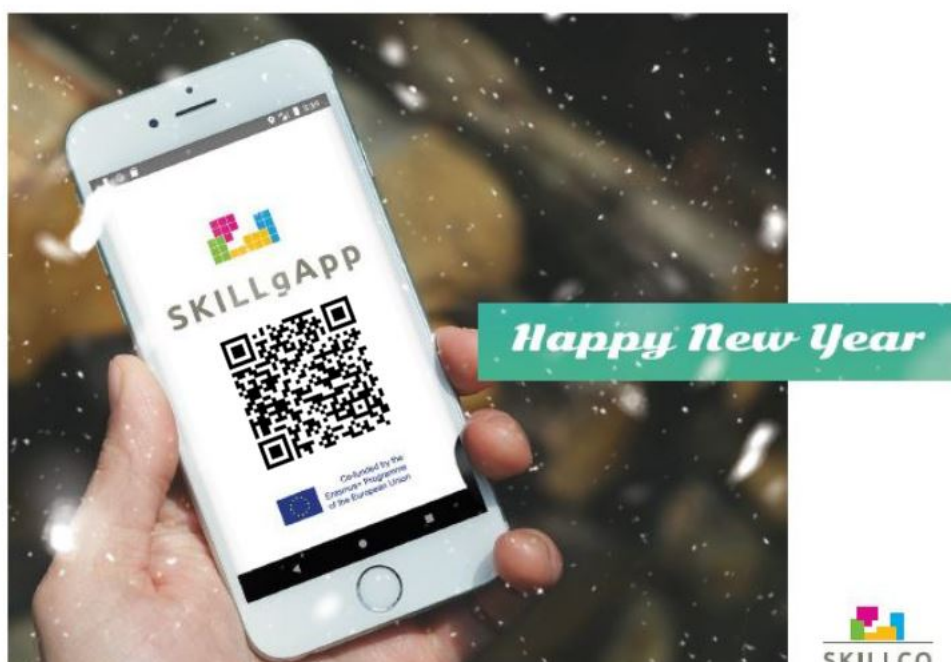
-razvoj 4 modulov izobraževanja z usposabljanjem za že zaposlene gradbene delavce, in s skupnimi učnimi gradivi pomagajo andragoškem kadru po državah EU

-preučitev in zagotovitev optimalnega in sodobnega (digitalno podprtega) odziva na nove, sodobne zahteve po podajanju znanja in usvajanju spretnosti, predvsem z osveženimi učnimi vsebinami, ki bodo tako učencem kot zaposlenim v **gradbeništvu** ponudili možnost, da nadgradijo in pridobijo nova uporabna znanja ter spretnosti tudi s pomočjo nove inovativne mobilne aplikacije SKILLgApp, ki vsebuje različna učna gradiva (priročnike, teste, kvize, slike, videoposnetke, itd.), ki so nastala v sklopu projekta.

Triletni projekt v konzorciju je povezal nacionalne regulativne partnerje, asociacije delodajalcev iz gradbenega sektorja in izvajalce izobraževanja držav iz članic EU, natančneje iz Nemčije, Madžarske in Slovenije, in krovno panožno EU organizacijo gradbenih delodajalcev v Bruslju.

Zavezništvo sektorskih spretnosti za prenos znanja in spretnosti med gradbene profile zaposlenih v **gradbeništvu** – SKILLCO na svoji spletni strani www.skillco.eu, vabi vse zainteresirane deležnike tudi k podpisu obrazca **Pridružitve zavezništvu SKILLCO za ustanavljanje nadaljnjih panožnih neformalnih zavezništov** za promocijo in razvoj poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja v sektorju gradbene industrije.

Fotogalerija

Banka Slovenije opozarja na povečanje tveganj za finančno stabilnost

Poročilo Banke Slovenije

G. C. | 18. december 2019 ob 10:41
Ljubljana - MMC RTV SLO, STA

Foto: BoBo

Banka Slovenije je v drugem in tretjem četrtletju zaznala povečanje ključnih sistemskih tveganj za finančno stabilnost. Povečano je dohodkovno tveganje, predvsem zaradi povečane negotovosti glede ustvarjanja stabilnega prihodka v bančnem sistemu.

V poročilu o finančni stabilnosti Banka Slovenije opozarja, da je tveganje na trgu nepremičnin predvsem zaradi visoke rasti cen stanovanjskih nepremičnin v zadnjih letih, vendar se to tveganje zmanjšuje. Tveganja za finančno stabilnost izhajajo tudi iz makroekonomskega okolja, predvsem iz negotovosti v mednarodnem okolju in ohlajanja gospodarske dejavnosti tudi v Sloveniji.

Posojilno tveganje je ocenila kot nizko zaradi uspešnega znižanja nedonosnih izpostavljenosti v zadnjih letih. *"Vendar ga izpostavljamo zaradi rahljanja posojilnih standardov pri potrošniških posojilih, ki bi brez ukrepov Banke Slovenije na tem področju lahko prispevali k ponovnemu poslabšanju kakovosti portfelja,"* so pojasnili na Banki Slovenije.

Banka Slovenije je dohodkovno tveganje ocenila kot povečano zaradi vztrajanja nizkih obrestnih mer in pričakovanja manj ugodnih razmer za ustvarjanje neto obrestnih prihodkov bank. Pogoji za doseganje in ohranjanje dobičkonosnosti se zaostrejejo, dobičkonosnost bančnega sistema pa je visoka predvsem zaradi visokih neobrestnih prihodkov ter neto sproščanja oslabitev in rezervacij pri bankah.

"V okolju nizkih obrestnih mer in ob ohlajanju gospodarske rasti bo dobičkonosnost bank tako odvisna od posojilne aktivnosti bank, ne le pri gospodinjstvih, temveč predvsem pri podjetjih. Pomemben dejavnik visoke dobičkonosnosti bank, neto sproščanje oslabitev in rezervacij, ob ohlajanju gospodarske rasti ni vzdržan," so navedli.

Z ohlajanjem gospodarstva in poslabšanjem razmer na trgu dela bi se lahko zmanjšala tudi sposobnost gospodinjstev za odplačevanje posojil. Potrošniška posojila sicer predstavljajo manjši delež posojilnega portfelja bank, vendar so zaradi visoke rasti v zadnjih letih hitro pridobila pomen. Povprečna višina potrošniškega posojila se je v zadnjih letih močno povečala, ročnosti, ki so bile v primerjavi z drugimi državami EU-ja med najdaljšimi, pa so se še podaljševale.

Položaj gospodinjstev je (še) dober

Finančni položaj gospodinjstev, h katerim se banke v zadnjih letih vse bolj usmerjajo, je bil doslej dober, vendar bi se ta značilnost s hitrim naraščanjem potrošniških posojil lahko začela spreminjati. Medtem pa bi lahko podjetja zaradi nizke zadolženosti, visokih dobičkov in visoke likvidnosti sama uspešno absorbirala morebitne šoke iz zunanjega okolja, kar bi omejilo njihov prenos v bančni sektor.

Banka Slovenije je analizirala tudi rast cen nepremičnin, ki je bila v zadnjih letih visoka, letos pa se je z ohlajanjem gospodarske rasti začela umirjati. "Menimo, da so cene nepremičnin blizu ravnovesne ravni in niso preценjene, rast cen pa se bo v prihodnje ob nižjih stopnjah verjetno nadaljevala," so zapisali.

Opažajo pa, da je še vedno neravnovesje med ponudbo in povpraševanjem na trgu. Tveganje za bančni sistem, ki izhaja iz trga nepremičnin, ostaja ocenjeno kot povečano, vendar je rast stanovanjskih posojil zmerna in stabilna, izpostavljenost bančnega sektorja do **gradbeništva** pa nizka.

Negotovo mednarodno okolje

Negotovosti v mednarodnem okolju se še naprej povečujejo, kar se kaže v šibkejši rasti slovenskega gospodarstva. V Sloveniji so bile gospodarske razmere v tekočem letu dobre; gibanja na trgu dela so ob rasti plač in zasebne porabe ostala ugodna, dolg države se je znižal, inflacija krepila. Z nadaljnjim ohlajanjem gospodarstva se lahko gospodarske razmere poslabšajo in tveganja za bančni sistem povečajo.

Kapitalska ustreznost bančnega sistema je relativno dobra, kar krepi sposobnost za pokrivanje izgub ob morebitnih stresnih situacijah, vendar so razlike med bankami precejšnje. Odpornost bančnega sistema proti tveganju, ki izhaja iz ročnostne neusklajenosti naložb in obveznosti, je zaradi visoke likvidnosti dobra. Odpornost nebančnega finančnega sistema, ki predstavlja četrtno slovenskega finančnega sistema, pa je, kot izpostavlja Banka Slovenije, razmeroma visoka, vendar se na nekaterih področjih tveganja krepijo.

Med izzivi v prihodnje navaja, da so banke relativno dobro usposobljene za odvrčanje kibernetičnih napadov, njihova sposobnost ublažiti posledice tovrstnih napadov, če bi do njih vendarle prišlo, pa je pomanjkljiva.

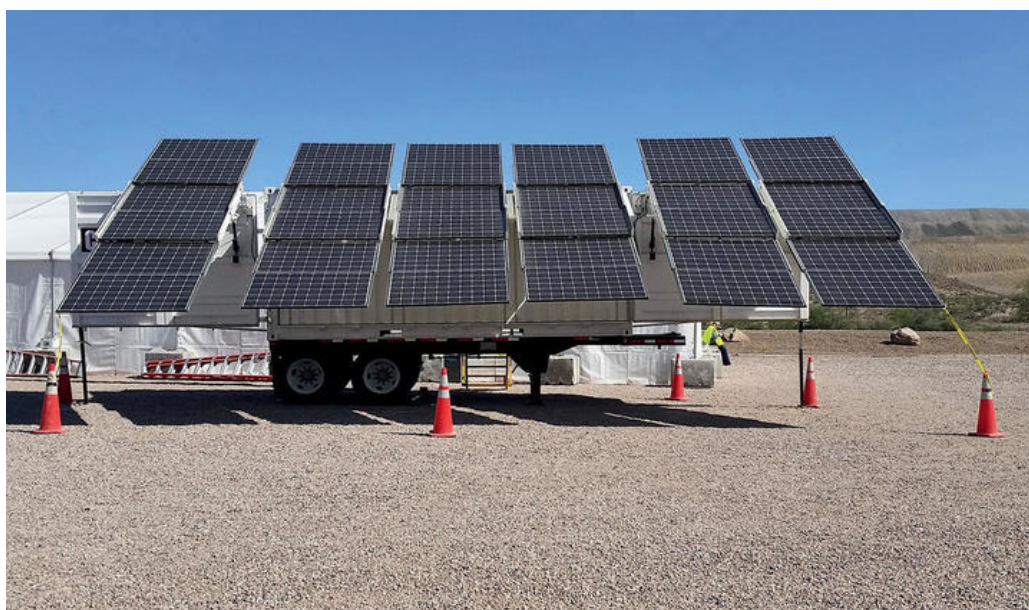

Cat sistemi za shranjevanje energije

18.12.2019 | 13:06

Caterpillar že več kot 85 let dobavlja električno energijo in pogonske motorje strankam po vsem svetu. Od Severne Amerike do Kitajske, Evrope in Indije, od oddaljenih regij do ekstremnih klimatskih pogojev, se Caterpillar sooča s težkimi razmerami in ustreza strogim energetske standardom.

Caterpillar poganja industrijo, ki je gonilna sila ekonomije (kmetijstvo, gozdarstvo, rudarstvo, **gradbeništvo**, proizvodnjo, servisiranje, črpanje plina in proizvodnjo električne energije), ladje, jahte, raziskovalne ladje, ki potujejo v oddaljene kraje, podatkovne centre, na katere se zanašajo podjetja, bolnice in lokalne skupnosti. Cat® energetske sistemi moči od 5 do 16,000 kW so opremljeni za več kot poganjanje današnjega dne - narejeni so za poganjanje jutrišnjega dne.

Hibridne rešitve prinašajo uporabnikom prednosti, kot so znižanje stroškov goriva, zmanjšanje škodljivih izpustov, zmanjšanje lastniških stroškov in ugodna doba vračanja investicije

Nove inovativne rešitve

Poleg tradicionalnih energetske rešitev Cat razvija tudi inovativne energetske rešitve, med katerimi so tudi sistemi za shranjevanje energije. Medtem ko cene fosilnega goriva neprestano rastejo, postaja obnovljiva energija vse bolj dostopna in prinaša vedno več prednosti pri vsakodnevni uporabi. Glavne prednosti, ki jih hibridne rešitve prinašajo uporabnikom so zmanjšanje cen goriva, zmanjšanje škodljivih izpustov, zmanjšanje lastniških stroškov in ugodna doba vračanja investicije. Sistemi za shranjevanje energije se uporabljajo v primerih, ko obnovljivi vir iz takšnega ali drugega razloga ni na voljo. Lahko se integrirajo s sončnimi ali drugimi obnovljivimi viri za shranjevanje energije iz prekomerne proizvodnje obnovljivega vira. Ti sistemi tako v primeru izpada električne energije napravam zagotavljajo tudi začasno rezervno napajanje.

Foto: Marc Esser

Cat baterijski shranjevalniki energije so na voljo od 125 kW pa do 2500 kW.

Zanesljiv vir energije tudi v najtežjih pogojih

Cat baterijski shranjevalniki energije različnih moči (vse od 125 kW pa do 2500 kW) in napetosti 400 V temeljijo na Li-ion tehnologiji v sožitju z BDP 250 inverterjem, ki pretvarja enosmerno napetost v izmenično (pri praznjenju) in obratno (pri polnjenju). Namenjeni so

premostitvi porabe električne energije, kontrolirani povečani porabi električne energije, stabilizaciji mreže, rezervnemu napajanju zgradb ali virtualni rezervi. Tehnologija je bila razvita z mislijo na boljši jutri in s ciljem obnovljivo energijo čim bolj približati končnemu uporabniku. Cat izdelki veljajo za zanesljive in robustne in tudi baterijski shranjevalniki energije niso izjema. Zasnovani so za obratovanje v hudem mrazu ali pri visoki vročini, njihovo obratovalno temperaturno območje je namreč vse od $-40\text{ }^{\circ}\text{C}$ pa do $+50\text{ }^{\circ}\text{C}$. Jedra so nameščena v izoliran kontejner z lastno prezračevalno napravo, ki skrbi za ugodno mikroklimo v notranjosti. Ta se, odvisno od zunanjih temperaturnih pogojev, giblje med $15\text{ }^{\circ}\text{C}$ in $27\text{ }^{\circ}\text{C}$ ter je zaradi filtracije vstopnega zraka vedno čista. Poleg HVAC sistema sta v notranjosti nameščena tudi razsvetljava in sistem za javljanje ter gašenje požara. Za svetovanje in več informacij o Cat baterijskih shranjevalnikih energije in Cat energetske rešitvah se obrnite na predstavnika podjetja Teknoxgroup Slovenija, pooblaščenega zastopnika za Cat energetske sisteme za Slovenijo.

Foto: Marc Esser

Sistemi za shranjevanje energije se lahko integrirajo s sončnimi ali drugimi obnovljivimi viri energije